ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 51 (11955)
1969 оной
мартын 1,
суббото

Сэн 2 мүнгэн

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ЭДЭ МАНАЙ НАЙДАМТАЙ ХҮНҮҮД

...Соведүүдэй депутатда ...гдэhэн кандидадууд тухай ...бэшэгүүд редакцидамнай ...лгаһаар үдэрнүүдтэ олоор ...

...гдөө бэшэгшэ нүхэр **Борис** ...hээ иигэжэ бэшэнэ: ... колхозой хоёрдохи от... түрүү һаалишан Мария ...Жигжитова № 52 Борьёо... ...н округһоо Зэдын ай... ...ай депутатда кандида... ...дэ абтаа. Залуу һаали... ...оһоо хойшо бултанһаа ... гэжэ колхоз соогоо ... 1968 оной социалис мү... ...гөөр нүхэр Жигжитова ... түрүү һаалишан» гэhэн ...э зэргэдэ хүртөө, шагнал ... ниитын хүдэлмэридэ ... хабаададаг, һаалиингаа ...хи улаан булангдахи «Ма... ...н дневник» гэhэн данса ..., унгэрhэн долоон хо... ... доторнай, дэлхэй дээрэ ... болооб гэжэ нүхэдэйнгөө ...ондэ хөөрэлдөө хэдэг ... Мартын 16-най үдэр Ма... ...йнгаа түлөө Борьёогой ...һунгуулиин округой һун... ...дада үндэр дуугаа үгэ... ...нь этигэнэб».

...олэгшэд тухайгаа иимэ ...үүдые дурдаhан бэшэгүү... ...ын аймагай Ородой адаг ...нүхэр **Р. Мункуев**, Түн... ...эр **Р. Бирбаев**, Хяагтаhаа ...**орев** болон бусад эль...

...поселково Соведүүд урда ... түсхэл, үүргэ ехэтэй... ...ээ эрхэтэйшье, арга болом... ...олоо. Жэшээлэн хэлэхэдэ, ...ын сельскэ Совет ню... ...ын соёл хүгжэлтын ... гүнзэгыгөөр зүбшэн ...hан тогтоол, шиидхэбэри... ...өөр бэелүүлхые орол... додог гээшэ. Нэгэ баримта дурдабал, Кабанск тосхондо худалдаа наймаанай түб барижа түбхинүүлхэ гэhэн ябуулгые сельскэ Совет үүсхээ, тэрэнэй барилга ходо хинан ударидажа байна. Тэндэхи шэнэ барилгануудай һүүлшын байшан — столово ашаглалгада үгтэхэнь. Тиимэhээ бидэнэр, һунгагшад, — гээд Кабанск тосхонһоо нүхэр **И. Ловцов** бэшэнэ, — нютагайнгаа засаг түрые ударидаха шэлэмэл һайн хүнүүдые кандидадуудаар дэбжүүлээбди. Тэрэ тоодо хэдэн жэл удаа сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр хүдэлжэ байhан Артем Иванович Козулин кандидадаар бүридхэлдэ абтаа. Аймагай түсэблэлгын комиссиин хүдэлмэрилэгшэ нүхэр М. Ф. Быкова — дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэн, нүхэр В. А. Марченко — дунда эрдэмтэй, мүнөө сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй секретарь болон бусад албан зургаанай хүдэлмэриин ехэ баян дүй дүршэлтэй хүнүүд нютагай Соведтэ һунгагдахань.

Манай эдэбхитэдэй бэшэгшэдэй нэгэн **Пурбо Жужаев** Ахын аймагай Соведэй депутадуудта кандидат Должит Сыреновна Ендоновагай фото-зураг эльгээгээ. «Коммунизм» колхозой эрхим һаалишан Должит Ендонова үнгэрөөшэ жэлдэ Ахынгаа аймаг соо бүгэдэниие ахижа түрүүлһэнэй түлөө «Аймагай эрхим һаалишан» гэhэн солотой болоо һэн. Колхозойнь правлени түрүү һаалишандаа ВДНХ-гай путёвко шатнал үгөө. Түрэл оронойнгоо ниислэлhээ айхабтар омог баяртай бусажа ерэлгэнээрнь Должит Сыреновнае нютагайхидуулынь бүри ехээр баясуулаа: аймагай Соведтэ түлөөлэгшэ болгожо эльгээхэ гэhэн тогтоол нэгэн дуугаар абаhан байгаа.

Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ Соведүүдэй ниитэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин улам эдэбхижэжэ, гүйсэдхэхэ комитедүүдэй, депутадуудай һунгагшадайнгаа урда тоосожо байhан тухай уншагшадай бэшэгүүд соо хэлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, № 117-дохи Толтойн һунгуулиин округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаhан депутат Любовь Дансаруновна Мадыевагай һунгагшадтаяа ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргэhэн тухайнь Тункэнэй аймагай Хүүрай-һубаг тосхонһоо нүхэр Б. Бирбаев бэшэнэ. Республикымнай арадай элүүрые хамгаалгын министр нүхэр Л. Д. Мадыева урзанданhаа хойшо гурбадахяа һунгуулиингаа округоор ябаба. Арадай албатан гэhэн хүндэтэ уялгаяа ямараар бэелүүлжэ, урда тээнь һунгагшадай найдаhан захянуудые хэр зэргэ дүүргэжэ байhан тухайгаа депутат дэлгэрэнгыгээр хамтын үргэн суглаанууд дээрэ хөөрэжэ үгөө. Таанадай хэлэhэн шэнэ захяа һанамжануудые дүүргэлтэ болгохые оролдохоб гэжэ һунгагшадаа найдуулна. Тиин Толтойн больницада бүри һаяар холодильник үтэхэ аргатайбди гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Март һарада институдууд һаа шэнэ врачнуудай ерэхэтэ, дээдэ һургуулитай эмшэниие эльгээхэ болоо.

Нютагай Соведүүдэй шэнэ зарлалай һунгалтын урда ажалшадай өөhэдынгөө найдамтай түлөөлэгшэд тухай һанаhан байhанаа хэлэхэ, бэшэхэ, захяа һанамжануудаа тунхаглаха хүсэлэл хадаа совет хүнүүдэй заншалта ёho болонхой.

РЕПОРТАЖ

УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын соёлой байшан соо хахад үдэрhөө хойшо хүн зон олоороо сугларжа эхилбэ. Сонюхогдоhон уулзалгаhаа холо урид ерэшэд агитпунктын сэлеэтэй үүдэн тэшэ яралтай ошоно. Тэдэнэр агитпунктын таhалга руу ороно. Зэргэлүүлжэ табиhан ута стол дээрэ газетэ, журналнууд, агитаторай блокнодууд, һунгалта тухай тогтоолой түсхай брошюра, шатар, даам, телевизор, юрэдөө нэгэ үгээр хэлэхэдэ, эндэ һонирхохо, хүхюу сэнгэлгээр сагаа үнгэргэхэ юумэн яhала бии. Гэбэшье орожо ерэhэн суглараашадай олонхинь баруун ханада үлгөөтэй, март һара соо болохоёо байhан һунгалтада депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн нүхэдэй намтартай, фото-зурагтай танилсана. Һүүлшэр багаар ерэhэн залуу басагадай хоорондоо шангаар хөөрэлдэхые шагнахада һонирхолтой байба.

— Валя Зина хоёр наашаагты даа, — гэжэ үндэр шара басаган хани басагадаа дуудаба. Тиигээд хургараа залуухан басаганай дүрэ тээшэ заажа: — Неллимнай һууна. Харагты даа. Оройдоо үнөөхи зандаа орошоол, — гэхэдэнь, нүгөөдэнь тодожо абаад: — Хоёр жэлэй урда тээ Нелля Борисовна намайе шаби болгожо абаhан юм. Ехэл һайн басаган даа. Нэхэлгын мэргэжэлдэ угаа дуратайгаар һургаhан юм. Намайе һургажа байхынгаа хажуугаар бэшэндэ заахаhаа, туhалхаhаа хэзээдэшье арсаагшагүй һэн. Иимэ оролдосотой хүниие депутадта кандидадаар дэбжүүлхэд ёhоороо дэбжүүлээ. Бил, юрэдөө, баяртайгаар дуугаа үгэхэ байнаб.

— Бидэшье нэгэн дуугаар дуугаа үгэхэбди, — гэжэ хани басагадынь урдилдан харюусаба.

Уданшьегүй Нелля Савинова өөрөө орожо ерээ һэн. Гурбан басагад тэрэниие тойрошобо. Городой Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэнэйнь түлөө үнэн сэдьхэлhээ баярые хүргэжэ, гарыень барижа амаршална.

Нелля Борисовна урихханаар энеэбхилэн:

— Һайн даа, — гэжэ харюусана. Удааншье болонгүй агитпункт соо һууха һуурнгүй болоод байгаа һэн.

— Зай, нүхэд, хүн зомнай хүү суглараа. Уулзалгаяа эхилхэмнай гү? — гэжэ сэмбын фабрикын партийна ахин организациин секретарь Лидия Михайловна Пушкина хандаба.

Улаан-Үдэ городой ажалшадай депутадуудай Соведтэ кандидадаар дэбжүүлэгшэдтэй уулзалгые нүхэр Пушкина нээжэ, нэн түрүүн Михаил Петрович Полоновто үгэ үтэбэ. Нүхэр Полоновые суглараашад мэдэхэ байба. Юуб гэхэдэ, Михаил Петрович городой Соведтэ депутадта кандидадаар хоёрдохёо дэбжүүлэгдээ бшнуу. Нүхэр Полонов Октябрьска районой арадай хинагшадай комитедэй түрүүлэгшээр дүрбэдэхи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Хаанашье ябахадаа нүхэр Полонов түрүү зэргэдэ гарадаг. Дайшалхы замайнь намтарыеньё абаад үзэхэдэ, Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсахa зуураа «Улаан-Одон» ордендо, 4 медальда хүртэhэн байха юм. Бэедээ хэзээдэ эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг. Михаил Петрович суглараашадта иигэжэ мэдүүлбэ.

— Намайе городой Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлhэндэтнай сэдьхэлhээ баясанаб. Минии түлөө дуугаа үгэжэ, болохоёо байhан һунгалтада депутат болгоболтнай, этигэл найдабаринтнай шалал соогоо харюулхаб гэжэ найдуулнаб, — гэхэдэнь, суглараашад нэрьемэ альга ташалгаар хэлэhэн үгыень дэмжэбэ.

Удаань Мария Григорьевна Семенковада үгэ үгтэбэ. Нүхэр Семенкова Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын бии болоhон түрүүшын үдэрhөө хүдэлжэ эхилhэн юм. Юрын хүдэлмэришэнhөө эхилээд, фабрикын ахалагша экономист болотороо ургаhан, коллектив соогоо хүндэтэй, олон жэлэй туршада городой Соведэй депутадаар һунгагдаhан алдартай. «Ажалай шэн габьяагай түлөө» гэhэн медаляар шагнагдаhан, «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм. Жэлэй турша соо юу хэhэн тухайгаа һунгагшадтаа хэлээд, үшөө дахин этигэл найдабари үзүүлхээ байhандань баярые хүргэбэ.

Ендэр дээрэ городой Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэгшэд хойно хойноhоо гаража, һунгагшадайнгаа үзүүлхээ байhан этигэл найдабариие хэр зэргэ харюулха тухайгаа үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь һунгагшадай зүгhөө нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд Р. А. Полянская, В. И. Тимофеев, Е. А. Савельева гэгшэд үгэ абажа, усадхагдаагүй дутуу дунданууд дээрэ тогтожо, түргэн саг соо усадхахыень гүйбэ. Ямар тиимэ дутаадалнууд дээрэ һунгагшад тогтооб? Трамвайн, автобусой саг соогоо ябадаггүй дээрэhээ фабрикын хүдэлмэришэд ажалhаа һаатаха, таhарха баатай болоно. Фабрикын столово муугаар хүдэлдэг, шэмэгүй эдеэ бэлдэдэг, заримдаа хүрэшэhэн байдаг гэжэ тэмдэглэгдээ. Гадна һургуулиин һурагшадай үдэшын 12 саг болотор нэгэнтэ бэшэ зайдаг тухай үгэ хэлэгшэд һануулба. Магазинуудта үхибүүдэй хубсаhан тон хомор, ясли, үхибүүдэй больница Октябрьска райондо баригданагүй гэжэ үгэ хэлэгшэд тон зүб тэмдэглэhэн байна.

Удаань городой Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэгшэд Октябрьска районой һунгагшадта хандаhан хандалга абаад, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ эрхимээр хүдэлжэ, һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие дамжаггүй харюулха байhанаа мэдүүлээ. Суглараашад һүүлээрнь һонирхолтой концерт хараа.

Ц. ДАМБАЕВ.

Л. И. Брежнев ЧССР-эй сэрэгэй делегацитай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна Секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Советскэ Союзда хани ёhоор айлшалжа ерээд байhан КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-эй Национальна обороной министр, генерал-полковник нүхэр М. Дзур түрүүтэй Чехословакиин Социалис Республикын сэрэгэй делегацитай февралиин 27-до уулзаба.

Социалис Чехословакиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдые нүхэр Л. И. Брежнев халуунаар амаршалаа. Манай парти ба бүхы совет арад Чехословакиин Социалис Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы шадабариие саашаданъ бэхижүүлхэ хэрэгые ехэ удха шанартайда тоолодог. Чехословакиин эрмиин Советскэ Союзай болон Варшавска договорто хабаадагша бусад гүрэнүүдэй армитай харилсан, эб найрамдалые хамгаалха, манай арадуудай социалис байгуулалтын илалтануудые хамгаалха талаар үг заншалта хани ёhоной холбооной саашадаашье хүгжэхэ байhандань этигэнэ гээд тэрэ хэлэбэ. Советскэ коммунистнууд болон бүхы совет арадай чехословак коммунистнуудта, Чехословакиин аха дүү арадуудта һайн һайханиие үнэн зүрхэнhөө хүсэжэ байhые нүхэр Л. И. Брежнев элирхэйлэн тэмдэглээ.

Бэе бэеэ ойлголсолтын, аха дүүгэй хани барисаанай оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнэй үедэ Советскэ Союз Чехословаки хоёрой хоорондохи харилсаа холбооe хүгжөөхэ талаар, мүн хоёр талые һонирхуулдаг мүнөө үеын уласхоорондын байдалай шухала асуудалнууд тушаа хөөрэлдөөнүүд болоо.

А. Н. Косыгин ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министртэй хөөрэлдэбэ

Советскэ правительствын уряалаар Советскэ Союзда албанай хэрэгээр айлшалжа ерэhэн ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Польшын Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Стефан Ендриховскитой КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Кремль соо февралиин 27-до уулзаба.

А. Н. Косыгин, С. Ендриховский хоёрой хоорондо болоhон хани халуун хөөрэлдөөнэй үедэ Советскэ Союз ба Польшын Арадай Республикын хоорондохи бүхы талын харилсаа холбооe хүгжөөхэ ба саашаданъ бэхижүүлхэ, аха дүү совет-польскэ хани барисаанай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. СССР болон ПНР-эй хамтынтаа хүсэл оролдолгые зорюулдаг уласхоорондын шухалын шухала асуудалнуудаар хоёр талаhаа һанал мэдэлсээ.

(ТАСС).

Делегаци Прага мордобо

Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай, КПЧ-гэй шалгалта-хиналтын Центральна комиссиин уряалаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ А. Я. Пельше түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи партийна хиналтын комитедэй делегаци февралиин 27-до Москваhаа Прага мордобо.

(ТАСС).

АРАД ЗОНОЙ ЭРИЛТЭНҮҮДЫЕ ХҮСЭДӨӨР ХАНГАХА

СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай саг үргэлжын комиссинуудта

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй худалдаа наймаанай ба байра һуудал хангалгын талаар комиссинуудай хамтын заседани Кремль соо февралиин 27-до болоо. Комиссинуудай түрүүлэгшэнэр — Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай секретарь **А. А. Смирнов**, РСФСР-эй социальна тэдхэмжын министр **Д. П. Комарова** заседаниие хүтэлбэрилбэд. Арадай үргэн хэрэглэмжын эд товарай эрилтэнүүдые хангаха ба шудалха талаар худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Депутадууд — комиссинуудай гэшүүд Украиниын, Казахстанай, Латвиин, Таджикистанай, Армениин, Туркмениин, Марийска АССР-эй, Куйбышевска, Саратовска, Шэтын областьнуудай худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүдэлмэриие саг дарыдань шалгажа үзэhэн байба. СССР-эй худалдаа наймаанай министерствэhээ, Центросоюзhаа, СССР-эй министерствэнүүдhээ материалнууд комиссинуудта мүн лэ ороо.

СССР-эй худалдаа наймаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо **С. А. Трифонов**, Центросоюзай правлениин түрүүлэгшэ **А. П. Климов**, бусад министерствэнүүд болон ведомствэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд заседани дээрэ элидхэлнүүд, мэдээсэлнүүдые хээ.

Худалдаа наймаанай эмхинүүдэй нютаг нютагуудтахи хүдэлмэриие шэнжэлжэ үзэhэн бүлэг депутадуудай зүгhөө КПСС-эй Куйбышевска обкомой нэгэдэхи секретарь **В. П. Орлов** үгэ хэлээ.

Баазанууд болон складууд соо яhала элбэгээр абаашагдаhан зарим тэды эд товар худалдан абагшадта саг дарыдаа хүрэнэгүй гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай саг үргэлжын комиссинууд СССР-эй худалдаа наймаанай министерствын, Центросоюзай анхаралда нэгэтэ бэшэ табиhан байха гээд депутадууд **Н. М. Лыжин**, **Б. В. Коноплев**, **И. А. Ундуск**, **Н. Ф. Васильев**, **И. И. Молчанинов** болон бусад үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Тэдэнэр худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүдэлмэриие, мүн мүнөө болотор дутуу дундануудые усадхаха талаар хэмжээнүүдые абаагүй байhан арадай хэрэглэмжын эд товар үйлэдбэрилэн гаргадаг министерствэнүүдые шүүмжэлээ. Гэхэтэй хамта, арадай хэрэглэмжын эд товарай эрилтэнүүдые шудалха зургаанууд мүнөөшье болотор эмхидхэгдээгүй байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ горитой дутуу дунданууд бии байhаар. Хэрэгтэй ассортиментын эд бараан худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта саг дарыдаа абаашагданагүй. Арад зоной хэрэглэмжын эд товар үйлэдбэрилхэ промышленность худалдаа наймаанай эмхинүүдэй захилнуудые заримдаа дүүргэдэггүй зандаа байhаар.

Хүн зоной бүри дээшэлжэ байhан эрилтэнүүдые һайнаар хангахын тула бии байhан дутуу дундануудые усадхаха талаар СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай худалдаа наймаанай ба байра һуудал хангалтын талаар комиссинууд СССР-эй худалдаа наймаанай министерствэдэ, Центросоюзда, арадай үргэн хэрэглэмжын эд товар үйлэдбэрилдэг министерствэнүүд, мүн союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведтэ зорюулан, хэдэ хэдэн дурадхалнуудые баталаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **М. А. Искендеров**, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ **И. В. Спиридонов**, министерствэнүүд болон зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хэблэлэй түлөөлэгшэд заседаниин хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

...Г ДЭЭРЭ: Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай заhа...механическа заводой уралан нарижуулагшад аха дүү..., Александр Криволаповтан.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ХҮНДЭТЭЙ ХҮН

А. М. Вершинин Хяагта городто түрэhэн юм. Аяар хорин жэлэй туршада таhалгаряагүй түймэр сарагшаар хүдэлнэ.

Һэргылэмжын хүдэлмэри ниигэ зоной дунда ябуулдаг. Мүнөө 70 гаран витринэнүүдые түхеэрhэн, түймэр саралгын булангуудые эмхидхэhэн байна. Республика соогоо Хяагтын аймагай пожарна таhаг жэшээтэ һайн гэжэ тоологдодог. Бэшүүрэй, Галуута-Нуурай пожарна таhагай хүдэлмэрилэгшэд ерэжэ, баян дүй дүршэлдэнь һуралаг заншалтай.

Эгээл иимэ дээрэhээнь нүхэр Вершининие арад зомнай үндэрөөр сэгнэжэ, Хяагта городой ажалшадай депутадуудай Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлэнхэй.

П. КАЗАРИНОВ.

...СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР П. Г. ТЕРЕНТЬЕВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

...ийн болон советскэ органуудта олон жэлэй туршада һайнаа...нь түлөө, 50 наhаяа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Хойто-Байкальска киносетиин директор нүхэр **Терентьев Павел Григорьевичые** ... АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** ...

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

...-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
...оной февралиин 27.

...СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР Е. П. СТЕПАНОВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

...эй болон телевидениин органуудта олон жэлэй туршада һай...эйнь түлөө, 60 наhаяа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Бу...АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио-дамжуулгын, теле...комитедэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Степанов Евгений Пет...** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй** ... шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

...-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
...оной февралиин 28.

ЭХЭ ОРОНОЙ ҺОНИН

БУРЯАДАЙ ЭРДЭМ НАУКЫН ГУЛАМТА

УЛААН-ҮДЭ. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалда 10 жэл гүйсэбэ.

Филиалай президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Д. Д. Лубсанов филиалай ажал ябуулгын зарим тэды дүнгүүд ба Буряадтахи шэнжэлэлгын хүдэлмэриин хүгжэхэ саашанхи хараа түсэбүүд тухай ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө дуулгаа.

Республика дотор физикэ, хими, биологи, геологи, хүрьhэ шэнжэлхэ талаар шэнжэлгэнүүд хэгдэжэ байдаг. Гэдэдэггүй ба гэдэдэг газартай зононуудай хүрьhэ шэнжэлхэ талаар хүрьhэ шэнжэлгшэдэй хүдэлмэринүүд, хада газарта радио-долгиной гараха гушаа радиофизигүүдэй дурадхалнууд, мүн баhа геологууд болон экономистнуудай научна шэнжэлэлгэнүүд республикын арадай ажахыда нилээд ехэ туhа нэмэри боложо үгөө.

Забайкалида ажаhууhан арадуудай түүхэ ба соёл культура тухай асуудалаар түүхэшэд ба хэлэ шудалагшад яhала ехэ, горитой зохёолнуудые бэшэнхэй.

Улаан-Үдэдэ олон тоото эрдэмтэд хүдэлнэ. Хэрбээ 10 жэлэй саада тээ түс филиалда научна 36 хүдэлмэрилэгшэд, тэдэнэй 12-нь эрдэмэй кандидадууд байгаа hаа, мүнөө ниитын ба байгаалиин эрдэмэй хоёр институдта научна 300 гаран хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо 6 доктор, эрдэмэй 70 кандидат тоологдоно.

Техническэ дэбжэлтын университет

ЭРХҮҮ. Куйбышевай нэрэмжэтэ хүндэ машина бүтээлгын Эрхүүгэй заводто техническэ дэбжэлтын олониитын университет амжалтатайгаар хүдэлжэ эхилээ. Түрүүшээр энэнь хоёр жэлэй университет болохоор хараалагдаhан аад, мүнөө саг үргэлжэ хүдэлдэг болонхой. Предприятиин бүхы цехүүдэй инженернүүд ба техникүүд лекци шагнахаhаа гадуур үйлэдбэриин шухала асуудалнуудаар реферадуудые бэшээ.

Техническэ дэбжэлтын университедэй табан жэлэй туршада хүдэлхэ үедэ шагнагшад 150 реферат бэлдээ. Ухаалан зохёогшотой дурадхалнуудай олонхинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, экономическа ашаг олзо нилээд оруулаа.

100 МИЛЛИАРД КИЛОВАТТ-ЧАС ХҮРЭБЭ

БРАТСК. (ТАСС). Агууехэ Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ Братска ГЭС февралиин 21-дэ 84 318 мянган киловатт-час, харин февралиин 22-ой үдэр 100 миллиард киловатт-час электрын элишэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргаа. Энэнь манай бүхы оронoй 1950 ондо үйлэдбэрилдэг зайн галай хэмжээнhээ ехэ.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй нэрэ хүндэлэлдэ зорюулан абаhан социалис уялгаяа гидростанциин коллектив болзорhоо урид дүүргээ. 5 миллиард киловатт-час элишэ түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргахаар шиидээ.

СТУДЕНТНҮҮД МУЗЕЙ БАЙГУУЛБА

ШЭТЭ. Алас-Дурна зүгэй археологическа экспедициин отряд Шэтын областьдо дүрбэн жэл хүдэлжэ байна. Шэтын багшанарай институдай түүхын факультедэй студентнүүд жэл бүри археологуудтай хамта аян замда мордодог юм. Тэдэнэр мүнөө шэнэ аян замдаа бэлдэжэ байна.

Табхар хадын хажуудахи Сапномыста эртэ урда сагай хүнүүдэй һуури байра малтан гаргаха хэрэгтэ студентнүүд үнгэрэгшэ жэлдэ хабаадалсаhан түүхэтэй.

Экспедициие хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент А. П. Окладников энээн тушаа иигэжэ хөөрэнэ:

— Бидэнэр 30—40 мянган жэлэй саада тээ хүнүүдэй барихан эртэ урда сагай барилгын үлэгдэлнүүдые Зүүн Сибирьтэ түрүүшынхеэ олообди. Түүхэ шудалдаг студентнүүд археологическа музей эмхидхээ. Тэдэнэр мүнөө олоhон «олзоёо» зөөжэ байнхай. А. П. Окладников энэ музей тухай һайшаалай үгэнүүдые хэлэнэ. 20 мянган жэлэй саада тээ хэрэглэгдэдэг зэр зэмсэгүүд түс музей соо һуурияа олохо.

«ХТЗ-150К» гэhэн шэнэ түхэлэй трактор бүтээн гаргагдаба. Энэ машина таряан ажалда, ашаа шэрэлгэдэ хэрэглэгдэхэ байна. Час соо 30 километр зайе гаталха юм. Хоёр хүнэй һууритай кабина соонь дулаан. Харьков хотын тракторна завод энэ машиные олоор гаргажа эхилхэнь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ХТЗ-150К» гэhэн трактор.

АПН-эй фото.

Нүүрhэшэдэй хотын уран зураашад

ЧЕРЕМХОВО. (Эрхүүгэй область). Сибириин нүүрhэшэдэй хото — Черемховодо уран зурагай искусствын бүтээлнүүдтэ дуратайшуулай выставкэ нээгдээ. Уран зурагай полотнонууд, акварельнүүд, гравюранууд, уран зурагууд, скульптуранууд — хамтадаа 200 шахуу бүтээлнүүд выставкэ дээрэ табигданхай. Багшанарай училищиин багша И. Попенкын «Хуушан ба шэнэ байдал», «Черемхассай газар», «Шижэм утаhата зам» болон бусад линогравюранууд бүгэдые һонирхуулаа. Промышленна Черемхово хотын шэнэ түхэлые эндэ уран зурааша һайнаар харуулжа шадаа.

Сибириин байгаалиин гоё һайхан үзэгдэлнүүд, модон дээрэ һиилэгдэhэн зурагууд мүн лэ бүгэдын анхарал татана.

Агрегадай шэгнүүр —100 тонно

ЧЕРНЫШЕВСКИЙ. (Яхадай АССР). Вилюйскэ ГЭС-эй гидрохабсаргагшад Лена мүрэн дээрэхи Яхадай ГРЭС-эй барилгада туhалжа байнхай. Түс станци байгаалиин газаар хүдэлхэ юм.

Евгений Перанцевай хүтэлбэрилдэг түсхай бригада Яхадай ГРЭС-тэ электрын элишэ хүсэ хубааха түхеэрэлгэнүүдэй түмэр конструкци бэлдэбэ. 100 тонно шэгнүүртэй түс агрегат үбэлэй үедэ Якутск абаашагдаха юм.

Айхальска болон Удачнинска подстанцинуудта тохоогдохо 150 тонно шэгнүүртэй конструкцинуудые гидро-хабсаргагшад суглуулжа эхилээ.

БУРЯАД ҮНЭН

Арадай Хиналта

№ 37

УЛАМ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛХЫЕ УРЯАЛ

Партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һаяхан баталан абаһан Арадай хиналтын зургаанууд тухай Дүрим ажалшадай үргэн хабаадалгатайгаар, ниитэ эмхинүүдэй, нэн түрүүндэ партийна организацинуудай хүтэлбэри доро шалгалта, хиналтын хүдэлмэри эрхилхэ тодорхой түрим тогтообо.

Шэнэ зорилтонуудай эрилтээр ажал ябуулгаа улам һайжаруулха, коллективүүдэй урдаа табиһан түсэб, даалгабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүри даамгай туһаламжа үзүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые Ивалгын турשалга-үйлэдбэриин ажахын арадай хинагшадай түб бүлэг, отделенинүүдэй бүлгэм, постнуудай гэшүүд партийна эхин организацинуудтай хамта дэлгэрэнгытээр зүбшэн хэлсэбэ. Үнгэрөөшэ хоёр жэлэй туршада хэһэн хүдэлмэри тухайгаа арадай хиналтын түб бүлэгэйхид хүдэлмэришэдэй хамтын суглаанууд дээрэ тоосохо зуураа, ажалшадай хэлэһэн ажаглалта, дурадхалнуудһаа тобшолоод, һанал абажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнууд, шиидхэгдээтүй асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулжа байһан үетэй.

Ажахын али нэгэн һалбари гү, али бригада, гүүртые шалгахынь шалгаад, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудаар түргэн хэмжээ абхуулха талаар арадай хинагшад зориһондоо хүрэнгүй байхаа һанадаг һэн. Саашадаа иимэ ябадалтай эбсэхэгүй гэжэ шиидээд, хиналтын түб бүлэгэй гэшүүд энэ талаар бодото жэшээ харуулжа эхилээ. Үнгэрөөшэ жэлэй һүүл багаар манай ажахын фермэ, гүүртэнүүдтэ малай үбэлжэлгэ хэр зэргэ үнгэрнэб гэһэн шалгалта хэгдэжэ, зарим нэгэн газарта малай хоол, харууһалгада һаланаар хандаһан баримтанууд элирээ һэн. Ажахыдахи үбэлжэлгын ябаса тушаа арадай хинагшадай сотсолон ниитэлһэн элидхэл парткомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тодорхой тогтоол абтаад, тэрээнэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта хүтэлбэрилэгшэд-коммунистнуудта, эхин партийна организацинуудай секретарьнуудта даалгагдаһан байна.

Эхин партийна организацинуудай үүсхэлээр һаяхан мал ажалай бүхы байра, буусанууд дээгүүр арадай хинагшад дахинаа ябажа, урдахи шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдэй хэр дүүргэгдэһэниинь тодоруулаа. Олонхи газарта малай харууһан жэшээлэшэгүй һайн болоһон байба. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, мүнөө малай гарзалха ушар хоёр дахин үсөөрөө. Байгша ондо хоролтодо ороһон 11 толгой малай диилэнхинь харууһа, хооллуулгын мууһаа шалтагаалжа гарзалаагүй гэжэ хэлэлтэй. Шэнэ түл абалта, илангаяа хурьга түлжүүлгэ урданайхиһаа һайнаар ябана. Малһаа ашаг шэмэ үбэлэй үедэшье ехээр абаха гэһэн зорилго яһала тухандаа хүргэгдэжэ байнхай.

Фермэ, гүүртэнүүд дээрэ ажаллажа байһан коммунистнууд болон арадай хинагшадһаа бүридүүлэн байгуулһан ниитын постнууд малай үбэлжэлгын урагшатай ябалгада яһала аша туһатай юумэ хэнэ. Тэдэнэй хёрхо нюдэндэ нэгэшье дутагдал обёоргодонгүй үлэнэгүй. Энэдэ жэшээ болгон нэгэ баримта дурдалтай. Нэгэдэхи отделениин арадай хинагшадай постын гэшүүн, коммунист Иван Борисович Якутов малай дэбдихэр шэрэдэг жолоошоноор хүдэлнэ. Өөрынгөө уялгада тон хангалтатайгаар хандахатаяа хамта, ябаһан газартаа хэн ямар байдалтайб тэжэ һонирходог, шадаха зэргээрээ малшадта туһаламжа хүргэдэг юм. Отделениин зарим хонидой отарануудта таряа талханай зүйл хонидто хэжэ эдюулхэ хобтонуудай дуталдахада, тэдэниие хүсэлдүүлхэ тухай отделениие эрхилэгшэдэ дуулгаһаниинь, тэрэ бэеэрээ хэмжээн абтаа һэн. Нарһанай шэлбүүһэнэй нэгэ отарада таһалдаад байхадань, нүхэр Якутов заб оложо, тэрэ витаминта тэжээл өөрөө ашажа асаржа үтөө.

Энэ мэтээр аргатайл сагтаа малшадта һайн дураараа бодото туһаламжа үзүүлхэ гэжэ оролдодог. Харин зарим нэгэнэй даалгабарита ажалдаа хайша хэрэгээр, залхуу хойрогоор хандаһыень элирүүлбэл, Иван Борисович хатуу хэмжээ абахые эрид дурадхадаг. Мал харууһалагша Иван Паргачев даажа абаһан буруунуудаа сагсоонь эдеэлүүлэнгүй, уһалангүй, январиин хүйтэндэ тураажа байба. Коммунист Якутовой эрилтээр тиимэ тусгаар комисси оложо шалгахадань, табан үдэрэй туршада буруудынь 20 центнёрээр шэгнүүрээ гээһэн байба. Энэ хоролтын үнэ сэнгыень Паргачевһоо нэхэжэ түлүүлхэ, малай харууһалгые эрид һайжаруулха хэмжээнүүд абтаһан байна. Нүхэр Якутов шэнги эдэбхитэйгээр арадай хиналтын хүдэлмэридэ хабаададаг коммунистнууд манда олон.

Арадай хиналтын бүлэг постнуудай хүдэлмэридэ партийна хүтэлбэриин нүлөө үзүүлхэ арга нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь халаа тэдэнэй зэргэдэ коммунистнуудые дурадхан һунгуулха ябадал болоно. Тиин ажахын түб бүлэгэй бүридэлдэхи 22 хинагшадай 12-нь коммунистнууд. Һая үнгэрһэн тоосоото һунгалтын үедэ түс бүлэгэй зэргэдэ эрдэм... һайнтай, эдэбхитэй, ... хэдые дэбжүүлхэ тал... мой зүгһөө тодорхой... нууд оруулагдажа, ... хамтын суглаануудаар ... даһан байна. Арадай ... бүлэгые мүнөө манай ... ахалагша врач, коммун... туев Леонид Павлович ... Бүлэгэй гэшүүдээр хүд... эрдэмэй кандидат, пан... шүүн нүхэр Г. П. Кол... лагша эрдэмтэ сотру... тиин тэшүүн Ц. О. Га... дахи отделениин бухгал... мунист нүхэр Бурков, ... чишон Цырен-Доржо ... маев болон бусад шэнэ... даа. Мүнөө отделени, ф... тэ үнгэргэхээ байгаа... хинагшадай тоосоото с... дээрэ шударгы сэхэ а... рүүшүүл, эдэбхитэй ... нуудые бүлэг постну... дэлдэ эхин партийна о... нуудай дурадхан һанах... дэнэй хүдэлмэридэ хал... ламжа холодоо үзүүлх... дог, оролдохошье бай... тай.

Ч. ДАНД...
Ивалгын тур...
үйлэдбэриин ...
парткомой сек...

НАЙДАМТАЙ ХҮН

Очерк

— ЗАЙ, ХҮБҮҮН, һайн байна гүбди? — гэжэ уулза уулзаһаар Ендон Цыбикович асуугаад, нарин хябха нюдөөр урдаһаам алдангүй хараад орхибо.

— Һайн даа. Иишэдэмнай һонин юуб? — гэжэ андалдаанай асуудал табяад, хүлеэн байтараа, ойгуурнай нэгэ трактор нижархай — тажархай табяад үнгэршэбэ. Һанаандань нэгэ юумэн орошобо хэбэртэй.

— Байгаарайл, — гэжэрхёод тракторай хойноһоо даллан, ооглон гүйшэбэ. Трактористтай хөөрэлдөөд бусахадаа: — Мүнөөдэр ой гараха зон һэмди даа, — гэбэ. — Пилорамымнай модон багадахань гээшэ ха. Леснигтэй ошожо, модо отолхо газараа шэлэхэмнай. Үдэр бүхэн ябаха, хэхэ юумэн барагдадаггүй даа.

— Ендон Цыбикович. тантай хөөрэлдэхэ хэрэг бии һэн, — гэбэб.

—Юун бэ даа?

— Сүлөөтэй гээшэ гүт? Нэгэ бага һаатуулха, барихал болохо гээшэ хаб.

— Нүхэр, — гэбэ тэрэ хоолойгоо заһаад — юрэдөө, хожом болгоо һаамнай яаха юм. Мүнөөдэршье, үглөөдэршье бэлэн сүлөө орохогүй хаб.

Тэрэ гэһээр дүрбэ таба һара үнгэрөөд байхада, дахин нютагаа ошобоб. Бэшүүрэй совхозой конторо соо үглөө бүхэндэ хүн зон олон байдаг. Хэхэ хүдэлмэреэ эртээнһээ мэдэхэ һанаатай хүтэлбэрилэгшэдтэеэ уулзахаяа ерэгшэдшье, туһаламжа гуйха хүсэлэнтэй зариманшье тэндэ бии хэбэртэй.

— Ендон Цыбиковичые хараагүй гүш? — гэжэ нүрөөтэй хара нюуртай, улаабтар хамартай, бүдүүн хара хүн үүдэ орожо ерэһээр урдаа байһан хүнһөө асууба.

— МТМ-гэй хорёо соо ябана һэн. Ерэхэб гээ. Би баһа хүлеэжэ байнам, — гэжэ харюусаба.

Үглөө бүхэн Ендон Цыбиковичые хүлеэгээшэд олон байдаг байба. Юуб гэхэдэ тэрэ үни удаан саг соо совхозой директорэй орлогшоор хүдэлнэ. Теэд урдань юу хэдэг гээшэ һэм? Чекистээр, колхозой түрүүлэгшээр хүдэлхэдөө, хүн зонойнгоо үзүүлһэн этигэл, найдабариие үнэн сэхээр харюулхын түлөө үдэрһөө үдэртэ оролдожо ябаһан.

Мартадаггүйб. Дайнай һүүлэй хүшэр жэлнүүдэй нэгэн һэн. Тоомгүй тэнэгхэн, тооһо хирэгүй сэдьхэлтэй ябагдаһан үе һааб даа. Зунай шатама халуун үдэр. Горьёсын хүйтэн уһанда умбажа байһан багашуулда атаархахаш даа. Нимын содоогой тэндэ бухал шэрэжэ ойгонхой, амаяа ангайхай юумэд ябаабди.

— Түрүүлэгшэ ерэбэ-э! — гэжэ урда захын бухалша хүбүүн хашхарба.

— Нээрээ Ендомнай ерэбэ биибы. Эмээл дээрээ дуурангүй, морёо баалад гээд, түргэхэн ябаад ерээрэй, — гэжэ бухал оруулжа байһан Долгор һанаата болонгёор намда захиба.

Хүнгэн тэргэдэ жороо хараяа оруулһан Ендон Цыбиковичэй үбһэшэдтэ хүрэжэ ерэхэдэнь, эгээл үдын хоол барилгын үе болоһон байжа. бухалшад. һүриншэд һүрингоо арын һүүдэртэ һуужа сантлаа һэн. Хүбүүд, — гэжэ тиихэдэ манда хандаа бэлэй.

— Хоёрдохи звеногой бухалшадай хойно орожо байнат. Шагнал абаха дуратай гээнэ гүт? — гэжэ асууба.

— Маниие уһанда оруулдаг болгыт даа. Тиигэбэл бидэнэр хэнһээшье гээгдэхэгүйбди, — гэжэ зүрхэтэй нэгэмнай хэлэбэ.

Ендон Цыбикович звеное даагша тээшэ эрьежэ асууба.

— Үхибүүдээ уһанда оруулнагүй гүт? —

— Үгы.

— Юундэ гээшэб?

— Энээхэн арбан алха газарта хобоо байна ха юм. Орохоо һанаа һаа, эндээ орог лэ. Горьёсо ошобол, бүхэли үдэртөө эдэш үгы болошохо.

— Шаамбай, — гэжэ шэлээ маажаад, Ендон Цыбикович бодолгото болобо. — Үдэрынь үхибүүдэй табижа байял даа. Орог. Арба минута гээгдээшье һаань, хараахаюумэгүй.

Оо, тиихэдэ бидэнэр хэды баярлаа гээшэ һэмбибди. Түргэн эдеэлээд, уһанда орохоёо ошохын, гээгдэнгүй ерэхын, хоёрдохи звеногой хүбүүдэй хэнһээншье олон бухал шэрэхын түлөө оролдохоб. Һургуулидаа орохынгоо урда шандашье хүртөө гээшэ һэн хабди. Үхибүүдэй үнжэгэн сэдьхэл ойлгохо түрүүлэгшэтэй байхада тиихэдэ хэды үнэтэй һэм даа.

Тэрэ гэһээр Шэбэртын зүүн нуха дуратай. «Ендон хазагай буруу юумэ дуугархагүй даа. Сэхэ, бүдүүн хүн», — гэжэ нютагаархидынь хэлсэхэл ёһоороо хэлсэдэг. Эгээл иимэ хадань лэ тэрэниие арадай хинагшаар һунгаһан байгаа.

Үнгэрэгшэ зунай үбһэ хуряалгын тэрэ үглөөе Ендон Цыбикович мартанагүй. Хобоо хобтын, жалга яамын хажуугаар үлэшэһэн зурууд зурууд сабшалангай газарые пенсионернүүдтэ хэлэжэ сабшуулха болобо. Һар шэр ажал хэжэ үгыт гэжэ тэрэнэй гуйхадань, үбгэд нэгэтэшье арсажа үзөөгүй байха. Наран дээрэ гаража, халуунаар шаража эхилбэ. Тээ саана «Беларусь» трактор сахаригтаһан хара утаа хаян, сенокосилкануудаа хүнгэхэнөөр жүдхэн ябана. ерээ һэн. Ендон Цыбикович зуруулаа гаргажа, ногооной узуурһаа өөдэнь хоёр табижа хэмжэбэ.

— Аяар арбан сантиметр дээгүүр сабшахадаа юу хэжэ байна гээшэбши?

Сенокосилкашан Федоил Афлитунов юунэйшье болоогүй юумэндэл:

— Энээнһээ доогуур хайшаниш гэжэ сабшажа болоногүйл даа, — гэжэ һөөргэдэбэ.

— Михаил, — гэжэ трактористда Ендон Цыбикович хандаба. — Трактортаа һуу. Нэгэ тойроод ерэе.

Арбан гектар газар иимэ дээгүүр сабшаһанайнгаа түлөө тракторист Михаил Жарниковай агрегат яла түлэһэн, донгодолго абаһан байна.

— Тиихэдэ тэрээндэ хүрөөгүй һаам, хүйхэрнүүдшни хэдэн арбаад гектар сабшалан гутааха байгаал. Һэ, юрэдөө, түргэн сабшаад, ехэ мүнгэ олохо һанаатай ябаһан аад, өөһэдөө муу юумэндэ орожо һалаал даа, — гээд Ендон Цыбикович һанаа алдажа, толгойгоо хоёр гурба һэжэрбэ.

Дутуу дунда зүйлнүүдые үзэһэн, хараһан лэ сагтаа эбсэжэ шададаггүй. Хаагууршье ябахадаа шалгалта хэдэг. Тэрэнэй хёрхо нюдэнһөө юуншье зайсадаггүй. «Хүндүүлхэй газарынь» хүрэһөөр олоод орхидог. Үнгэрэгшэ оной намарай хүйтэргэн үдэр Гутай ороһон харгын машинада аһалдажа, Гатабай Сандагай отарада хүрэжэ ерээ һэн. Тэрэнэй дүрбэн зуугаад толгой түлгэ даажа абаа гэлсэхэдэ, Ендон Цыбикович дурагүйшэг байһан юм. Харюусалгагүйшэгоор ажалдаа хандадагыень анханһаа мэдэхэ бэлэй. Яалдажал байна ааб гэжэ һонирхобо. Намарай түлгэнүүд бараг байгаа ааб даа гэжэ сэдьхэлээ тэгшэлээд, Гатабтай уулзажа, ажал хүдэлмэри тухайнь һонирхоходонь:

— Хэдэн толгой һаянай гарзалшоо, — гэбэ.

— Юу хэлэнэш даа, нүхэр. Иимэ элдин намарһаа түлгэнүүдые гарзалуулжа эхилээ һаа, хабар болотор яаха болоно гээшэбши?

— Шадалаараа болоноб, оролдоноб. Хоёр нюдөө аняад лэ хойшоо хаража унажа байхадань яаха хүнбиб?

«Шамда юрэдөө ойлгуулһанайшье үлүү хаш даа. Дүршэл ехэтэй, бэрхэ хонишониие оложо табяагүйдэ, хэрэг бүтэхэеэ болёо. Тэрэгүй һаа хабар болотор хуу хосороохонь, — гэжэ дотороо шэбшээд, түлгэнүүдые ошожо харахадаа, сэдьхэлээ доһолбо.

Наршыжа бүрбылдэшэһэн түлгэхэнүүдэй зариманиинь ябахадаа найгахаяа һанажа байгаа бшуу.

Тэрэ доронь совхозой директортэ дуулгажа, хэмжээ абхуулаа бэлэй.

Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой конторо соо үглөө бүхэндэ Ендон Цыбикович Цыбиковые хүлеэһэн хүнүүд байдаг. Ямаршье байдалай тохёолдоо һаа, тэдэнэй нэгэндэншье хатуу үгэ хэлэдэггүй. Барюубшатай даамайхан, үнэн сэхэ, һонор хурса үгэнүүдынь тэдэниие амжалтада зоригжуулдаг лэ. Чекист, үнинэй коммунист, хүтэлбэрилхы ажалда наһаараа ябажа дүршэһэн, «халуун шулуу долёоһон» хүнэй арадай хинагша байһандань бахархан, баясангүй байхын аргагүй.

гын бургааһан оло дахин долонтоо. Манай дуратай түрүүлэгшымнай харахан толгойдо бурзан сагаахан саһан һуугаад, тэрэ зунай халуунайшье ерээ һаа хайлахаяа болёшоо...

Ендон Цыбикович газааһаа орожо ерээд, малгайгаа абажа, зонтой мэндэшэлэлдэбэ.

— Зай, ши гүш? — гарым барижа энеэбхилээд: — Үсэгэлдэр городто ябахадаа, Шэбэртээ ерээ гэжэ дуулаа һэм, — гэбэ.

Хоболтожо гүнзэгы уршалаа һууһан сохотойшье һаа, хори наһандаа ябаһандал хүнгөөр хүлеэ татадаг, балай үгэ хүүргүй, дуу гараа бол, голынь барижа хэлэдэг энэ хүнэй үгые хүн бүхэн шагнахалаараа, хоолойгоо заһан, ойронь «Байза, ошожо уулзаха, хэр ябаһыень хараха байна», — гэжэ шиидээд Ендон Цыбикович дархагар шляпаяа доошонь даража гэшхэлшэбэ. Харгын захаар яһала һайнаар сабшаатай. «Бэрхэ хүдэлнэ. Болоол гээшэ», — гэжэ баясан, шэбшэн ябатараа, нюдэндөө этигэбэгүй. Али үни сабшаһан газарынь гү? Бэшэ үсэгэлдэр лэ сабшаа. Теэд юундэ иимэ дээгүүр сабшаа гээшэб? Һүни ябаа гү? Үгы даа, харанхыда ябаха аргань үгы. Саашаа зүхын жүдхэһэн тракторай бусахыень хүлеэнгүй, хойноһоонь харайшаба. Толгойгоо дохин энеэбхилхээ забдаһан тракторист Ендон Цыбиковичэй хубилһан шарайе, хурсадашаһан нюдые хара-

Ц-Д. ХАМАЕВ.

Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой арадай ... ажалдаа оролдосотой һайнаар хандажа, заводойнгоо үйлэдбэриие һайжаруулхын түлөө ех... доно. Энэ хэрэгтэ арадай хиналтын бүлгэмэй түрүүлэгшэ И. М. Пытинэй хубитань ехэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. М. Пытин.

Ф. СОРОКИНО...

ҺАНГАЙ МҮНГӨӨР ХҮХИН ГЭЭД...

Жэрыһэн столнууд дээрэ элдэб янзын эдеэ хоол, үнгэ бүриин архи табяатай. Элэ бүгэдэнь 120 хүндэ бэлдэгдэнхэй. Хараалагдаһан сагтаа зон сугларжа эхилбэ. Хүндаганууд шэнхинэлдэн, шэлтэй харанууд хойно хойноһоо хоорһоно. Энеэдэн, бэе бэеэ магталган таһарнагүй. Эдижэ, уужа саджаһан айлшад «хүндэлэгшэдтэ» баяр баясхалан хүргөөд, орой болошоһон хойно гэр гэртээ таража эхилээ бэлэй. Теэд тэрэнэй хэниинынье хаанаһаа абтаһан, ямар мүнгөөр архидаабибди гэжэ һонирхоогүй.

«Өөдэнь шэдэһэн шулуун өөрынь толгой дээрэ» гэһэн арадай сэсэн мэргэн хошон үгэ бии. Ямар мүнгөөр тэдэнэй архидаһан тухайнь Улаан-Үдэ городой Железнодорожно районой арадай хинагшад һонирхоод, 442 түхэриг 22 мүнгэнэй дутагдал элирүүлбэ. Гансахан энээгээр нэтэржэ эхилээшэд һанаагаа дүүргэжэрхёогүй бшуу. Энэнь бага шэнги һанагдаад, хоёрдохёо сугларжа архидахадаа, аяар 689 түхэриг 53 мүнгэ һалгааһан байна. Хамта дээрээ 1150 түхэригтэй юумын эдигдэһые арадай хинагшад бүрин элирүүлээ. Сугларжа сэнгэгшэд архидаашад эды ехэ мүнгэ өөһэдынгөө халааһанһаа гаргаһан байна гээшэ гү? Үгы даа. Тэдэнэр ганса мүнгэнэй хэлтэрхэйшье гаргаагүй.

Иимэ баян хүхилгэ хаана болооб гэжэ һонирхобоб. Энэ асуудалаар «Буржелезобетоной» 4-дэхи филиалай директор нүхэр Золотарёвто, ахалагша бухгалтер Мисюркеевала хандагдаа. Теэд тэдэмнай мүрөө хабшан, толгойгоо ганзагалхаһаа бэшэ, амандаа уһа балгаһандал, мүртэй юумэ хэлэжэ шадабагүй. Энэ хэрэгые арадай хинагшадай һонирхожо эхилхэдэнь, архидалгын эхи тататагшад сэхэ бүхыень хэлэхын орондо мэхэ гаргажа, али болохо аргаар «харанхы хэрэгээ» нюужа ороо бшуу. Хёрхо хурса нюдэтэд, һонор шэхэтэд — арадай хинагшад уһан дээрэ үрмэ тогтоохоёо һанагшадай «харанхы хэрэгые» байһан соонь элирүүлжэ, олоной үзэмжэдэ табяа бэлэй.

Экономическа урмашуулгын, түсэблэлгын шэнэ гуримда оролһонтойнь дашарамдан, түс предприятиин урмашуулгын фондло түрүүшынхеэ горитой мүнгэн һомолоогдоһон байгаа. Һайнаар хүдэлдэг, ажал дээрээ үүсхэл оролдолго гаргадаг хүдэлмэришэдтэ үгтэхэ ёһотой мүнгэн хайхарамжагүй хүтэлбэрилэгшэдэй зэмээр хоёр һуниин архиин хүнэһэн болошо һалашоо бшуу.

Золотаревой хэлэһэн үгэ һанаа зобоомо байгаа. «Би мэдээгүйб. Тэрэ үедэ байгаагүй һэм. Урдань иимэ мүнгэ абажа үзөөгүй аад. дүршэл үгы дээрэһээ гаргашалжархёо гээшэбди», — гэжэ гэмээ сагаалхые оролдоо. Тэрэнэй орлогшо нүхэр Болонев «намһаа саагуур» гэһэндэл гараараа заагаан: «Ахалагша инженер Алмашиие хүү эмхидхээ һэн. Тэрэнһээ асуугты», — гэбэ. Ахалагша бухгалтер Мисюркеева «юумэ мэдээгүйб» гээ. Профкомой түрүүлэгшэ нүхэр Горчаков архидалга болоходонь аһан түрүүн гүйһэн аад, харюусаха болоходоо хамараа сахидожо, «бү хэһээгыт, шуугаа гаргангүй үнгэргэел» гэжэ гүйгаа.

Районой арадай хинагшадай комитет предприятиин д... лотарёвто донгодолго, ... бухгалтер Мисюркеева... донгодолго үгөө. Га... мүнгэеэ һөөргэнь түлэх...

Гүрэнэй мүнгэ үрэ... раа ошогшод арадай ... балшыса баригдажа, ам... той зэмээ амасаа.

М. СОЛОМ...

ШАЛГАЛТЫН Б...

СЭБЭР МҮ... ТЭХЭРЮУЛ...

Мал ажалай фермэ, ... дээрэ колхозниггуудай ... хамтын һүрэг соо харуу... тын малда хараалагдаһа... жээлээр хооллуулагдаһ... мэдээсээлнүүд ородог һэ...

Энээгээр шалгалта ... дутагдалнууд тодороо һ... дэ, Гильбэрэй сомоной ... колхозой гүүртэ, отара... мэдэлэй 80 толгой эбэр... 198 хонин, 47 гахай ... шээр харууһалагдадаг ... малда колхозой хэды ш... нэй тэжээл мииитээр ге... гэжэ мүнгэн дээрэ тоо... түхэриг болсо. Тэрэниие ... дээр түлүүлхэ тухай ... лени тогтоол абаа. Хо... тэжээлээр хубиингаа ма... тэжээжэ байһан колхоз... шингуудһаань дарагдажа, ... сум нэхэгдэжэ абтаа. Ин... жээнүүд бусад ажахы... лэгдээ.

Үбэлжэлгын эхилээд ... хынуудай фермэ, гүүр... дахин ябажа, арадай хин... тоолоходо, хубиин мэдэ... толгой мал хамтын һүр... гаагүй.

Иимэ нарин нягта шал... Үдын аймагай колхоз, с... хэгдэжэ, ниитын үбһэ т... балха, ашаг ехэтэйгээ... талаар хараалагдаһан т... жээнүүдэй нэгэн болото... дэнэ гэжэ хэлэлтэй.

Ц. УЛЫ...
Улаан-Үдын аймаг... хиналтын комитедэй т...

БУРУУНУУД ЯАГААД БУЖУУТААБ?

Үбһэ тэжээлээр дутамаггүй, дулаан хашаада байрладагшье һаа, буруунууд тэбээрэсэгүй байлаа һэн. Шанга хүйтэнэй бууһаар бүри муудажа, тулюурнуудынь үхэдэг болоһон. Ямар шалтагаанһаа мал турана, хоролтодо ороноб гэжэ Борьёогой совхозой зооветмэргэжэлтэдһээ асуухада, тодорхой харюу үгэбэгүй.

Хамтын ажалай хохидолдо ороходонь, хэнһээшье түрүүн хүл алдадаг совхозой арадай хинагшад нютагай эдэбхитэдэй дундаһаа туһалагшадые абажа, хэдэн бүлэг болоод, шалгаха газараа хубаагаад, шамдажа гүүртэнүүдтэ гараба. Тэндэхи байра байдалыень хёрхоор шалгажа, малшадтай уулзажа, хөөрэлдэжэ элирүүлхэдэ, буруунууд бужууһан, хамууһан ушарһаа өөдэлдэггүй байба. Иимэ байдал мал ажалай мэргэжэлтэдэй, нэн түрүүндэ ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй даабарита хэрэгтээ тон харюусалгагүйгөөр хандаһанһаань болоо. Малаа бужуу, хамууһаа һэргылхэ хэмжээнүүдые саг дары абаагүй дээрэһээнь, иимэ үбшэн таража, гай гарза татаһаниинь тодоруулагдаба.

Совхозой арадай хинагшад шалгалтын дүн, өөһэдынгөө тобшололые дээшэнь — аймагай арадай хиналтын комитедтэ ябуулаа. Уялгадаа хайша хэрэгээр хандаһан Борьёогой совхозой главна ветеринарна врач В. Н. Выборов, главна зоотехник В. П. Шантахаев, фермын зоотехник В. О. Будаев, эбэртэ бодо малай фермые даагша В. П. Русин гэгшэд комитедэй тогтоолоор зэмэ амасажа, түд түдтаа хахад һарынгаа салингаар яла түлэхэ болобо. Фермэ дээрэнь үзэгдэһэн дутагдалнуудые ойрын сагта усадхахабди, халдабарита, хамшаг үбшэнүүдтэй малаа сум аргалхабди, һэргылэн хамгаалхабди гэжэ найдуулһыень анхаралдаа абажа, арадай хиналтын комитет даб дээрэ иимэ хэмжээгээр хизаарлаһан юм.

Совхозой зооветмэргэжэлтэдэй хэлэһэн үгэдөө хэр хүрэһые арадай хинагшад һаяхан шалгажа үзэбэ.

Залуу малай харууһа, тэжээл эрид һайжаруулхын тула аймагай арадай хиналтын комитедэй дурадхаһан хэмжээ ябуулганууд яһала оролдосотойгоор дүүргэгдэжэ байна. Буруунуудай гарзалалга болюулагдаа, малынь хоёр дахин утагдаа, хуурай хоро түрхюулээд. бужуу, хамууһаа эдэгэжэ эхилээ, үһэ ноонһониинь үнгэ һайтай болоо. Хүсэ, шэмэ һайнтай тэжээл нэмээгдэжэ, буруунуудай хоол һайжараа, бүлеэн уһаар холо уңдалуулагдана. Совхозой дирекци залуу мал харууһалгада дүй дүршэл һайтай, шударгы хүнүүдые томилоо.

А. СТРЕКАЛОВСКИЙ,
Буряадай республикын
арадай хиналтын
комитедэй инспектор.

КОММУНИСТНУУДАЙ УЛАСХООРОНДЫН АХА ДҮҮГЭЙ НЭГЭДЭЛ

...саада тээ, 1919 оной ...3-то Москвада III Коммунис ...налай нэгэдэхи конгресс ...һэн.

..., Америкын, Азиин оро- ...35 эмхине түлөөлһэн 52 де- ...конгрессэй хүдэлмэридэ хү- ...Тэрэнэй түүхэтэ удха шанар ...Коммунис Интернационалай ...дые соносхоод, тус конг- ...дэлмэришэнэй ба коммунис ...шэнэ хуудаһа нээгээ. То- ...халабал, эли тодо програм- ...тактикатай эмхидхэхы хүсэн ...шэлһэн, буржуазие ила- ...хүдэлмэришэн ангида ...ба найдамтай замые зааһан ...хүдэлөөн энэ үеһөө эхитэй. ...хүдэлмэреэ дүүргэһэнэй ...уданшегүй бэшэгдэһэн ...Интернационал, түүхэдэ ...һуури» гэһэн статья ...В. И. Ленин марксизмын захяа ...бодото дээрэнь бэелүүлхэ. ...болон хүдэлмэришэнэй ...олон зуун жэлэй бодол ...дүүргэхэ, хүсэндэнь хүр- ...III Интернационалай онсо ...гэжэ тэмдэглээ һэн.

...дэн оронуудта научна со- ...ба хүдэлмэришэн ангиин ...олон түмэндэ ойлгуулан тү- ...таарамжатай эрхэ бай- ...II Интернационалай ...бэелүүлжэ шадаагүйнь ...Парламентнууд болон һун- ...хабаадалга II Интерна- ...партинуудай онсо шэнжэнь ...Парламентска тэмсэл- ...интернационалай хүтэлбэрилэг- ...ехэ удха шанар үгэдэг ...нимэ нэгэ жэшээ гэр- ...1903 ондо Германиин рейх-стагта һунгалта болоходо социал-демократическа партиин түлөөлэгшэдэй нилээд олон депутадуудай һууринуудые абахадань, энэ хадаа ойрын жэлнүүдтэ хүдэлмэришэн ангиин илалтын уряа дохёо мүн гэжэ Карл Каутский мэдүүлээ бэлэй. Хүдэлмэришэн ангиин аша туһын түлөө нюуса бэшээр, «хуулиин ёһоор» тэмсэлэй хамагые шадаха хүсэн тухай, буржуазна гүрэнэй парламентнууд болон бусад эмхи зургаануудта олоороо һунгагдажа, хүдэлмэришэн ангиин засагаа гартаа абаха арга боломжонууд тухай һанал бодолнууд социал-демократическа партинуудта дэлгэрэнгы байһан юм. Имэ бодолнуудай эндүүтэй байһые уданшегүй бодото байдал элишэлжэ үгөө.

Капитализм империализмын шатада оробо. Үлүү өөрсэ хурса зүрилдөөнүүдтэй, дэлхэйн дайн сэрэгүүл болон революционно шанга хүдэлөөе һүжэрөөдэг империализмын шатада орожо байһан ушар болбол социалис уг зорилгоёо бэелүүлжэ, социалис тугтаа үнэн сэхэ байха гэбэл, хүдэлмэришэнэй партинууд нюуса бэшэ ажал ябуулгаяа нюуса ажалаар, нюуса эмхинүүдээр нэмээжэ шадаха ёһотой.

Империалистнуудай үүсхэһэн дэлхэйн нэгэдэхи дайн хүдэлмэришэнэй бүхы партинуудта шанга шалгалта болоно үгөө. Большевигүүдэй парти, Россиин пролетариадай революционернүүд энэ шалгалтые нэрэтэй түрэтэйгөөр барижа гараа. Тэдэнэр В. И. Ленинэй хүтэлбэри доро II Интернационалай партинуудые дэбэргэһэн буржуазна национализм ба шовинизмда эсэргүүгээр, энэ Интернационалтай бүхы холбоогоо таһалжа, шэнэ революционно, Коммунис Интернационал байгуулхын түлөө үзэгдөөгүй хүсэтэй тэмсэл ябуулба. Социал-шовинизмда эсэргүү Ленинэй ба тэрэнэй шасинарай ябуулһан эбсэшэгүй тэмсэлэй аша туһаар социал-демократическа партинуудта зүүнэй тала баригшад тодоржо, тэдэнэр большевигүүдтэй хамта ерээдүйн Коммунис Интернационалай гол хүсэн болоно үгөө.

Харин интервентнүүд ба сагаан гвардеецүүдэй нэгэдэмэл хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр Агууехэ Октябриин ашаар мүндэлэн түрэһэн Совет республикын баатарлиг тэмсэл хэжэ, бүхы оронуудай мүлжэн дарлагдадаг ажалшадые үльгэр жэшээгээрээ зоригжуулан байха үедэ Коммунис Интернационалай нэгэдэхи конгресс болоо. Тэрэ үедэ хэдэ хэдэн оронуудта социалис революци болохо сагынь ерээд байгаа. 1919 оной мартда Венгридэ, апрель һарада — Баварида, июльдэ — Словакида Совет республика соносхогдобо. Капиталай дарлалтаһаа өөрыгөө сүлөөлхын түлөө хүдэлмэшэн ангиин тэмсэлэй зэбсэг болохо Соведүүдэй удха шанарые хүдэлмэришэн ба таряашад, Ленинэй хэлэһэнэй ёһоор, гүн сэдьхэлээрээ ойлгоод байгаа.

Буржуазна демократиин орондо шэнэ пролетарска демократи ерэжэ байгаа. Тиимэһээ буржуазна демократи ба хүдэлмэришэн ангиин диктатура тухай В. И. Ленинэй элидхэл ба тезисүүд нэгэдэхи конгрессэй зүбшэхэ шухала асуудал болоһониинь зүндөө болоһон ушар бэшэ.

Дэлхэй дээрэ эгээн революционно хүдэлөөе хүтэлбэрилэгшэ партинуудай уласхоорондын холбоон гээд В. И. Ленин Коминтерные нэрлээ бэлэй.

Уласхоорондын социалис революциин үе сагай эхилһэн тухай Ленин хэлэхэдээ, алдуу гаргаһан юм гэһэншүүгээр коммунис хүдэлөөнэй түүхые хазагайруулагшад баталдаг. Баруун оронуудай хүдэлмэришэд революционно лозунгнуудһаа арсаһан байгаа гээд тэдэнэр мэдүүлнэ. Жэшээлхэдэ, профессор — коммунизмда харша Хью Сетон-Уотсон «Коммунис революциин системэ» гэһэн ном соогоо «Баруун оронуудта дэлгэрһэн национализм Венгриин революцие үгы хээ, харин Германиин ба Австриин хүдэлмэришэд социал-демократиие большевизмһаа үлүүгээр һанадаг байһанаа өөһэдөө харуулаа» гээд бэшэнэ.

Энэнь хүдэлмэришэн ангиие зорюута хардалга болоно. Баруун Европын хэдэ хэдэн оронуудта болоһон революциин илалта туйлажа шадаагүйдэ империалис буржуазитай сэхэ холбоотой болоһон II Интернационалай социал-шовинис партинууд гол түлэб зэмэтэй юм. Ушар тиимэһээ В. И. Ленин Коммунис Интернационалда абаха гурим зохёоходоо, буржуазиин, мүн тэрэнэй хүлһэншэд реформистнуудые хайра гамгүйгөөр элишэлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулһан байна.

Коммунис Интернационалда ородог партинууд демократическа централизмын жама ёһонуудай үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдадаг байгаа. Энэ жама ёһонуудые бүхы марксистско-ленинскэ партинууд халан абанхай. Энэ жама ёһонь буржуазна ба ревизионис ёһоной «коммунизм шүүмжэлэгшэдэй» зүгһөө саг үргэлжэ добтологдожо байдаг. Демократическа централизмые сахяагүй һаа, Коммунис партинууд һалан бутарха гээд тэдэнэр һайнаар ойлгоһон байгаа ха.

В. И. Ленин Коммунис Интернационалай вождь, хүтэлбэрилэгшэ, зоригжуулагша байһан юм. Коммунис партинуудай стратеги ба тактикын шухала асуудалнуудые, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй гол хараа шугамые тодорхойлһон Коминтернын II, III, IV конгрессүүд тэрэнэй хабаадалгатайгаар, хүтэлбэри доро мүн лэ үнгэрһэн.

Эдэ конгрессүүд дээрэ Ленинэй хэһэн «Коммунис Интернационалай гол зорилгонууд болон уласхоорондын байдал тухай» (1920 он), «РКП(б)-гэй тактика тухай» (1921 он), «Россиин революциин табан жэл ба дэлхэйн революциин ерээдүй» (1922 он) гэһэн элидхэлнүүд, мүн аграрна ба национально-колониальна болон дэлхэйн революционно хүгжэлтын бусад шухалын шухала асуудалнуудаар хэһэн тезисүүд ба элидхэлнүүд сэгнэшэгүй ехэ удха шанартай.

В. И. Ленин нюуса ба нюуса бэшэ тэмсэлэй янза түхэлые зүбөөр хэрэглэхэ талаар, буржуазна парламентые болон ажалшадай хүдэлөөе зүбөөр хэрэглэхэ талаар аха дүү бүхы партинуудта гайхамшаг жэшээ һургаал болоно үгөө. Хүдэлмэришэн ангиин дайсадта эсэргүү нюуса бэшэ арга боломжонуудые болохо соонь һайнаар хэрэглэхэ ёһотой гээд тэрэ онсолон тэмдэглэдэг һэн. Зүгөөр хэрэгтэй болоо һаань, нюуса арга боломжонуудые хэрэглэжэ шадахагүй Коммунис парти «коммунис» гэһэн нэрэ зэргэ абажа ябаха эрхэгүй.

Коммунис Интернационал 25 жэлэй турша соо орёо эрхэ байдалда хүдэлмэреэ ябуулжа, хүдэлмэришэн ангиин хүдэлөөнэй бодото хүтэлбэрилэгшэдые, теоретигүүд ба эмхидхэгшэдые хүмүүжүүлһэн, интернациональна ба революционно уг заншалые бодото дээрэнь шууд сэхээр бэелүүлжэ байгаа. Коммунис олон тоото партинуудые байгуулгахай, найрамдалай, демократиин, социализмын хэрэгэй түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэгшэдые, марксистско-ленинскэ үзэл бодолые баримталагшадые, тэрэ тоодо уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагшадые — Димитров, Тельман, Готвальд, Фостер, Тольятти, Грамши, Пик, Бела Кун, Торез, Диас, Катаяма, Гхош болон бусад оюун бэлигтэй ленинецүүдые хүмүүжүүлгэтэй Коминтернын ажал ябуулга нягта холбоотой.

Буржуазна ба ревизионис ёһоной хардагшад, элдэб янзын национальна этэгээдүүд Коммунис Интернационал тухай хэлэхэдээ, тэрэнэй ажал ябуулгада бии байһан алдуу дутуунуудые ехэ болгохо гэжэ эрмэлзэдэг. Коминтернын хэһэн туйлай ехэ хүдэлмэри тухай абяагүйхэнөөр алад гараха гээд капитализмые магтагшад ба тэдэнтэй хамта ревизионис хараа шугам баримталагшад зорюута оролдодог. Коминтернын хүсөөр хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөн бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ эгээн нүлөө ехэтэй политическэ хүсэн болоно тодоронхой.

СССР дэлхэйн социалис революциин түшэг тулгуури болоно гээд Коминтерн тоолодог байгаа. Хоёрдохи дэлхэйн дайнай үедэ фашис эзэрхэг түримхэйшүүлые бута һамна сохихыдо шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн Советскэ Союзай аша туһаар Европо болон Азиин хэдэ хэдэн оронууд хүгжэлтын социалис шэнэ замда ороо.

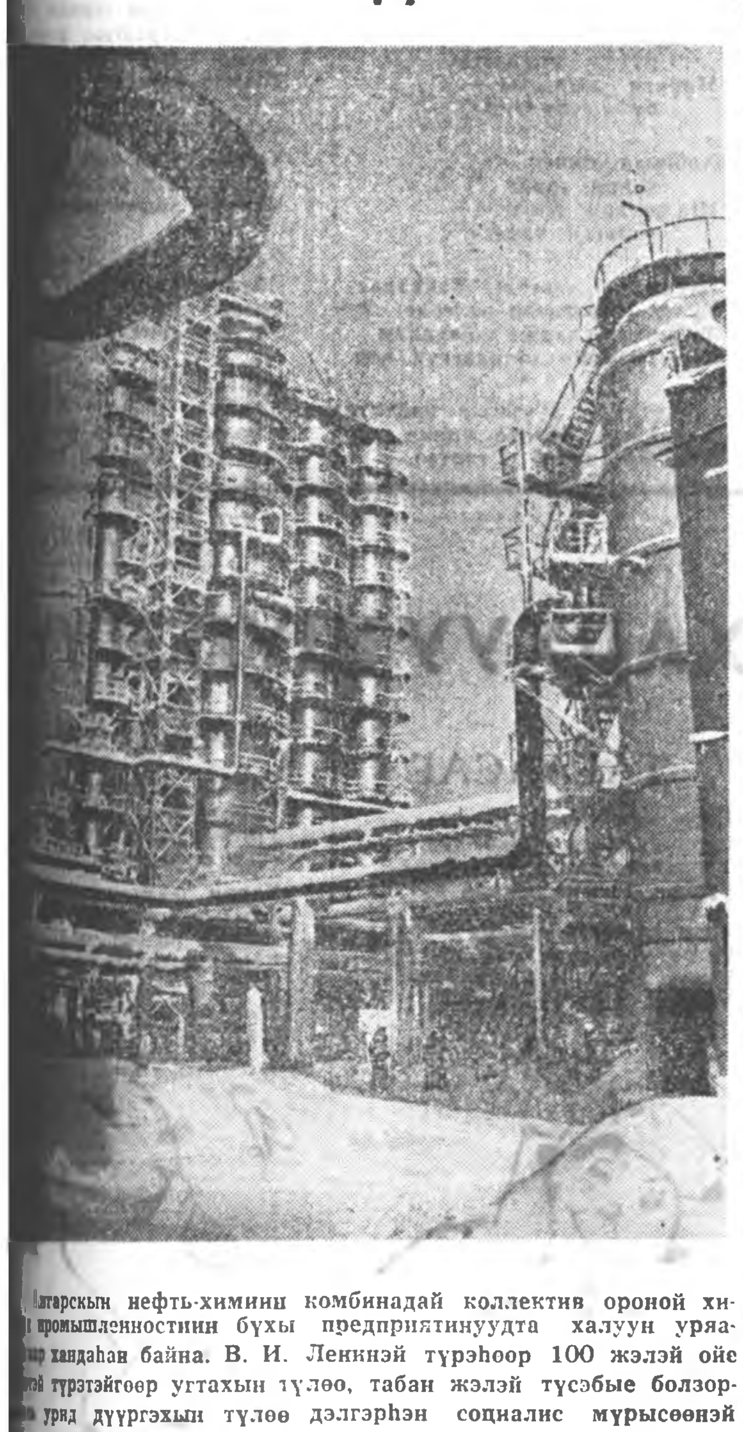
Коминтерн 1948 ондо тараагдаа. Гэбэшье, 25 жэлэй туршада марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын туг доро аха дүү бүхы партинуудые нягта жагсааха тушаа эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаһаниинь тэрэнэй түүхэтэ габьяа мүн.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай нягта жагсаал, бата нэгэдэл тэдэнэй илагдашагүй хүсэнэй нүхэсэл болодог. Социализм ба коммунизмын түлөө, империализмын дарлалтада ба дэлхэйн шэнэ дайнай аюулда эсэргүү, арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө хамтын тэмсэлдэ Коммунис партинууд олон янзын аргаар жагсажа шадаха юм. Хоёр талын ба олон талын хабаадалгатай уулзалганууд, уласхоорондын зүблөөнүүд, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааранагүйгөөр, адли тэгшэ эрхые үндэһэ болгон бэе бэедээ туһалха, дүй дүршэлөө хубаалдаха — харилсаа холбооной эдэ бүхы түхэл янзанууд уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй ажабайдалда бодотоор бэелжэ байдаг юм.

Бүхы марксистско-ленинскэ партинуудтал адли, СССР-эй Коммунис парти байгша оной май һарада болохо уласхоорондын зүблөөе ехэ удха шанартай дээрэ тоолоно. Энэ зүблөөн дээрэ хүдэлмэришэн ангиин агууехэ уг зорилгын, эб найрамдалай, демократиин, социализмын хүсэнүүдые бэхижүүлхын түлөө саашанхи тэмсэлэй шухала асуудалнууд шиидхэгдэхэ ёһотой. Аха дүү партинуудай зүблөөн марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын туг доро ябаһан дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ шэнэ хүсэтэй түлхисэ үгэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Степан ТИТАРЕНКО,
түүхын эрдэмэй доктор.
(АПН).

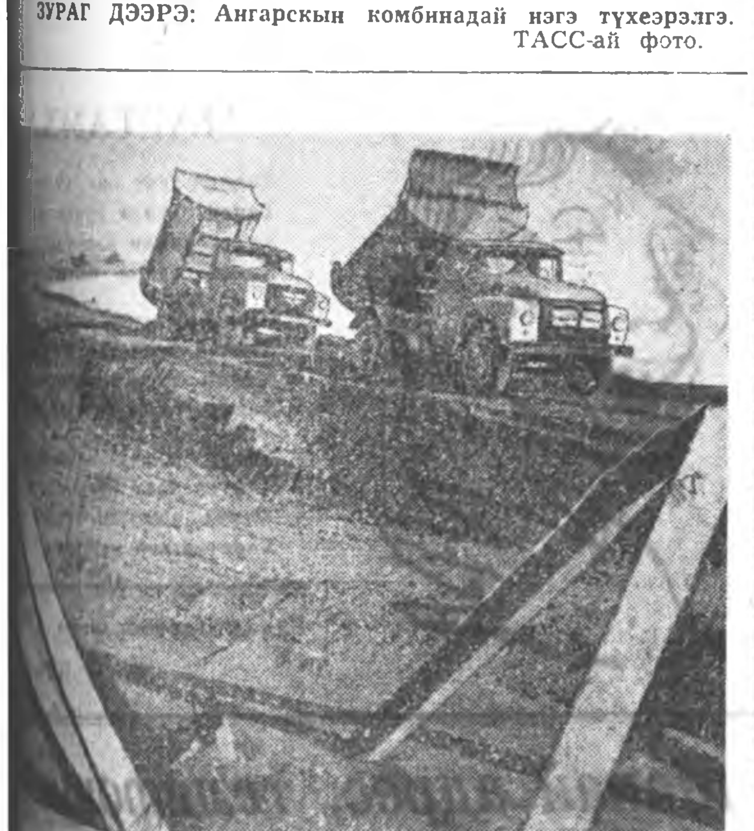
...ҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

...Ангарскын нефть-химиин комбинадай коллектив ороной хи... промышленностиин бүхы предприятинуудта халуун уряа... хандаһан байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ...эй түрэтэйгөөр угтахын түлөө, табан жэлэй түсэбые болзор... урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ...шэд эдэнэр болоно.

Ангарай химигүүд 1969 ондо түсэбһөө гадуур 30 мянган ...о азотно үтэгжүүлгэ гаргаха гэжэ шиидээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ангарскын комбинадай нэгэ түхеэрэлгэ.
ТАСС-ай фото.

Үзбэгэй ССР. Аму-Дарья мүрэн гээшэмнай дэлхэйн гайхал... мүрэнүүдэй нэгэн юм. Энэ үбэл мүрэн мүльһөөр хушагдажа, ... хүнүүдые хилээд мэгдэхээбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аму-Дарья мүрэнэй эрьедэ хаалтанууд ...

ТАСС-ай фото.

ҮГЛӨӨДЭР АРАДАЙ ДРУЖИННИГУУДАЙ ҺАЙНДЭР

НИИТЭ ЗОНОЙ ТУҺАЛАМЖААР

АЖАЛШАДАЙ һайн дуранай эмхи болохо арадай дружинанууд партиин ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор 1959 оной мартын хоёрһоо бии болгогдожо эхилһэн юм. Үнгэрһэн арбан жэлэй турша соо ажалшадай һайн дуранай энэ эмхи үргэн зоной һайшаалда хүртэхэл ёһоороо хүртөө. Гартаа улаан бүд уяһан дружиннигууд манай үдэр бүриин ажабайдалай таһаршагүй хүбинь болонхой. Тэдэнэр түрүү, шэнэ юумэнэй түлөө тэмсэнэ. Совет хүнэй амгалан байдалые хамгаална. Хулгайшадтай, ниитын журам эбдэгшэдтэй манай эрхэтэд өөһэдынгөө сэбэр һэшхэлээр тэмсэл хэжэ, город болон хүдөө һууринуудта амгалан байдал хамгаална. Республика доторнай һайн дуранай 850 дружина тоологдоно. Тэдэнэй тоодо хамта 27 мянган ажалшад оролсодог юм. Тэдэнэр муу муухай ябадал гаргахаяа һэдэгшэдтэй хайра гамгүй тэмсэдэг, арад зоной дунда һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулжа, элидхэл, хөөрэлдөө ходо үнгэргэжэ байдаг юм.

Хяагтын ажалшад түрэл хотынгоо баян, һонин түүхээр омогорхохо ёһоороол омогорхожо байдаг. Тэдэнэр ниитын журам һайнаар сахихын түлөө тэмсэжэ байдаг юм. Тэдэниие городой дружинын штаб хүтэлбэрилдэг. Штабай гэшүүдээр партийна, комсомолой организациин секретарьнар, профсоюзна организациин түрүүлэгшэнэр һунгагдаһан. Штабай начальнигаар коммунальна предприятинуудай партийна организациин секретарь А. М. Вершинин томилогдонхой. Тэрэ түрэһэн городоо, хүн зоноо һайса мэдэхэ. Ниитын гуримые наряар сахидагайнгаа түлөө «Ажалай шэн габьягай түлөө» гэһэн медаляар, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нэгэнтэ бэшэ шагнагдаһан. Дружиннигуудай хүдэлмэриие шадамар бэрхээр ябуулдаг. Һарын эхиндэ милициин хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар городой байдал зүбшэн хэлсэгдэдэг, отрядуудай, дружиннигуудай хүдэлмэриин график баталагдадаг заншалтай. Милициин хүдэлмэрилэгшэдтэй суг шалгалта ходо хэгдэдэг. Энээнэйнь ашаар архишад, хулиганууд, гэр бүлэеэ шуүюулагшад, ниитын гурим эбдэгшэд, хамтын зөөридэ гар хүрэгшэд баран элирхэйлэгдэдэг юм. Тусгаар эмхидхэгдэһэн отрядууд хуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй хойноһоо ходо харууһалжа байдаг. Һүниин зоргоор зайгуултадаг үхибүүдые барижа, тэрэ доронь хэмжээ абхуулдаг, хэрэгтэй сагта тэдэнэй сүлөө сагаа зүбөөр үнгэргэхэ хэрэгтэнь туһалдаг байха юм. Дружиннигууд гансахан ниитын гурим сахяад үнгэрнэгүй, засагай хуулида харша ябадал гаргагшадые милициин таһагта нэгэнтэ бэшэ тушааһан. Жэшээлхэдэ, Хирааный адагай магазинһаа ехэ мүнгэнэй эд бараан хулгайда ороһон юм. Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй ерэхэһээ холо урид дружиннигууд үүдэ эбдэжэ ороһон зэмсэгүүдыень олоод, хулгайшадай хайшаа ошоһыень элирхэйлээд байгаа. Энээнэйнь ашаар хулгайшад дары баригдаа.

Гэмтэ ябадал хэһэн К. гэгшые милициин таһагайхид бэдэржэ байба. Энээн тухай арадай дружиннигуудта дуулгагдаһан юм. Үһөнөй улам дээрэ үдэшэ орой К. гэгшэдэ адлирхуу түһөөтэй хүниие обёороод, хөөрэлдэжэ үзэхэдэнь, Сүхын арһанай заводто хүдэлдэгби гэһэн аад, ажал хүдэлмэри тухайгаа мүртэй юумэ мэдэхэгүй байшоо. Нүхэр Игумнов һэжэгтэй энэ хүниие барижа милициин таһагта тушааһаниинь, К. гэгшэ мүн бэеэрээ байшоо. Сүхэ тосхондо участогай милиционер үгы юм. Тиимэһээ арадай дружиннигууд ниитын гурим нарин нягтаар сахидаг. Дружиннигуудые арһанай заводой үнинэй хүдэлмэришэн А. П. Якимов хүтэлбэрилнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй хабар арһа хулгайлһан тухай мэдээсэл ороо һэн. Нүхэр Якимов түргэн хэмжээ абажа, хулгайшадые бария.

Һүүлэй жэлнүүдтэ партиин райкомой бюро болон аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй зүблөөнүүд дээрэ ниитын гурим наринаар сахиха тухай асуудал нэгэнтэ бэшэ зүбшэн хэлсэгдээ. Милициин хүдэлмэрилэгшэд арадай хинагшадтай холбоотой байдаг. Тэдэндэ ёһо гурим сахиха, гэмтэ ябадалтай тэмсэхэ тухай хуули ойлгуулжа үгэдэг.

Хяагтынхидай жэшээгээр хүдэлжэ байһан арадай дружинанууд республика доторнай олон. Бабушкин городой, Улаан-Үдын авиационно заводой, Улаан-Үдэ городой Железнодорожно районой, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай арадай дружинануудай хүдэлмэри һайшаамаар байна.

Гадна Сэлэнгын, Хориин, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын аймагуудай арадай дружиннигууд һүүлэй үедэ яһала һайнаар хүдэлжэ эхилээ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Зарим нэгэ аймагуудта арадай дружиннигуудай хүдэлмэри үшөөл һаһанда хүрэмөөр бэшэ. Үзэгдэһэн дутуу дундануудаа түргөөр усадхаха аабза гэжэ найдагдана.

Ниитын гурим жэшээтэ һайнаар сахижа байһан арадай дружинанууд Хүндэлэлэй грамотаар, мүнгэн шангаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдана. Илангаяа габьяатай байгаашадуул гүрэн түрын хайрада хүртэдэг.

Хуули ёһо наринаар сахиха, гэмтэ ябадалтай тэмсэхэ гээшэ олониитын болон бүхы совет хүнүүдэй таһаршагүй нангин зорилго болонхой.

И. ЖИЛЬЦОВ,
милициин полковник.
В. МЕЗЕРИН,
милициин майор.

ЭДЭБХИТЭД ДУРАДХАНА

ХЯАГТА. КПСС-эй райкомой залай ханануудта аймагай предприяти, эмхи зургаануудай ханын газетэнүүд энэ үдэр үлгэгдэжэ, хүн бүхэн тэдэ газетэнүүдые һонирхон харана. Ушарынь хэлэхэдэ, КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой орган — «Ленинэй туг» газетын эдэбхитэй хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд эндэ сугларжа. редакциин тоосоо шагнаһан, өөһэд өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудаа хэлэһэн байна.

«Ханын газетэнүүдэй, мүн хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй зорилго» гэһэн асуудалаар КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Белозёров элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр республикын «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, аймагай «Ленинэй туг» газетын редактор А. И. Громова гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, редакциинуудай хэжэ байһан хүдэлмэри, саашадаашье хэгдэхэ түсэбүүд тухайгаа тогтоһон байна.

Удаань үгэ хэлэһэн хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд А. Задорожный, М. В. Макарова, Д. В. Ильков, Г. Сономов болон бусад республикын, аймагай газетэнүүдэй дутуу дундануд тушаа тогтожо хэлэһэн, амжалта хүсэһэн байна.

Һүүлээрнь аймагай газетын эдэбхитэд — хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдтэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Манай корр.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · ХИЛЫН ЦААНАҺАА · РАДИО

Илалта туйлахаар шиидэнги

ЛОНДОН, февралиин 27. (ТАСС). Англиин хэдэ мянган хүдэлмэришэд өөһэдынгөө эрхэ хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ үсэд шангаар бодонхой.

«Форд» гэжэ автомобильна заводой 11 мянган хүдэлмэришэд оронойнгоо элдэб районуудта хэдэн үдэрэй туршада забастовко хэжэ байһаар. Забастовкын гол шалтагаан гэхэдэ, эзэд баяшуул коллективнэ договорой хэлсээ, хүдэлмэришэдэй салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ дүүргэнэгүй.

Саутгемптоной 1600 докернууд февралиин 26-да 24 часай забастовко хэжэ, эгээл бага салин хүлһэ дээшэлүүлхэ ба жэл соо үгтэдэг амаралта һунааха эрилтэ хэбэ. Белфаст городой электронно тоо бодолгын машина бүтээдэг заводой 1600 хүдэлмэришэд 6-дахи неделиеэ забастовко хэжэ байна.

Хүдэлмэришэдые ажалда хабаадуулха ба ажалай бүтээсын талаар министерствын мэдээсэ һ э н э й ёһоор, байгша оной январь һарада Англиин 130 мянган хүдэлмэришэд забастовкодо хабаадалсаа.

ДРВ-гэй МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ХАНОЙ, февралиин 27. (ТАСС). Вьетнамай асуудалаар Парижда болоно байһан зүблөөн дээрэ США Урда Вьетнамдахи Америкын эзэрхэг түримхэй дай болюулха, өөһэдынгөө, мүн туһамарша оронуудайнгаа сэрэгүүдые гүйсэд ба үгэ дуугүйгөөр гаргаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэһээ бүдүүлигээр хадуурхые оролдоно гээд Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын эндэ толилһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Тиихэтээ хамта США Урда Вьетнамда сэрэгэй ябуулгые улам үргэдхэжэ, Урда Вьетнамай хүн зониие зэрлиг муухайгаар хюдажа үргэлжэлһөөр.

Урда Вьетнамай арад Вьетнамай алишье газарта Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэл ябуулха дүүрэн эрхэтэй байһан тухай Урда Вьетнамай Сүлөөрэлгын национальна фронтын һанамжа дурадхалые ДРВ-гэй правительство гүйсэдөөр дэмжэнэ гээд ВИА агентствын дамжуулһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Америкын Холбоото Штадууд Хойто Вьетнамые бомбодолго болюулха талаар ДРВ-тэй ямар нэгэ хэлсээ баталһан шэнгеэр мүнөө аашална. Бодото дээрээ Холбоото Штадууд өөһэдөө ДРВ-е бомбодолго болюулха уялга абажа, Вьетнамай асуудалнуудые шиидхэхын тула дүрбэн талын хэлсээ хэхэ тушаа Хойто Вьетнамтай үгэеэ ойлголсоһон байна. Гэбэшье США Демократическа Вьетнамай бэеэ даанхай ба аюулгүй байдалда добтолгоёо үргэлжүүлэн, урид үгэһэн найдуулгаяа өөһэдөө эбдэжэ байна. Америкын империализмын ямаршье шэнэ добтолгодо харюу үгэжэ шадахаар вьетнам арад хэзээдэшье бэлэн гээд ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство онсо тэмдэглэнэ.

Камбоджын хилэ шадар болоһон хорото ааша

ПНОМПЕНЬ. (ТАСС). Американ-сайгоной сэрэгэйхид Камбоджын хилэ дээрэ эзэрхэг түримхэй хорото ааша гаргаһан зандаа. Февралиин 21-дэ американ-сайгоной зэбсэгтэ, хүсэнүүдэй катер Кампот провинцида Камбоджын мэдэлэй уһан хилэ дабаа. Тиигэжэ катерай экипаж Камбоджын 4 загаһашадые барижа абаашаа гээд Кхмер Пресс агентство мэдээсэнэ.

Вьетнамай асуудалаар пленарна заседани

ПАРИЖ, февралиин 27 (ТАСС). Мүнөөдэр уласхоорондын конференцинүүдэй байшанда Вьетнамай асуудалаар дүрбэн талын зүблөөндэ хабаадагшадай зургаадахи пленарна заседани нээгдээ.

ПАТРИОДУУДАЙ ДОБТОЛГО

ХАНОЙ, февралиин 27. (ТАСС). Урда Вьетнамай Арадай сүлөөрэлгын армиин частьнууд февралиин 23, 24, 25-да Дананг городой, мүн Хайан, Тамки, Куангнгай, Куинен, Нячанг, Контум, Плейку болон бусад провинциин түбэй городууд шадар байһан американ-сайгоной сэрэгүүдтэ шанга добтолгонуудые хэһэн байна. Агаарай сэрэгүүдэй 12 бааза, хангалгын 11 баазада добтолго хэгдэжэ, ехэ һандарал болоо. Америкын эзэмдэгшэдэй «стратегическэ тосхонууд» гэжэ нэрлэдэг 85 һууриһаа 10 мянган хүн сүлөөлэгдөө гээд ВИА агентство мэдээсэнэ.

Февралиин 23-да Куангнам гэжэ провинцида байрлаһан американ дивизиин штабые патриодууд артиллереэр буудаба. Тиигэжэ американ дивизиин олон сэрэгшэд, олон тоото техникэ үгы хэгдээ.

Ньюке тосхон шадар байрлаһан США-гай ябаган сэрэгэй 196-дахи бригадын штабта добтолхо зуураа, Урда Вьетнамай патриодууд оройдоо 10 минутын туршада дайсанай 100 сэрэгшэдые алаһан ба шархатуулһан, харуулда байһан нэгэ взводые үгы хэжэ шадаа.

Куангнгай провинцида Америкын 11-дэхи бригадын штаб артиллереэр буудуулба. Дайсанай олон сэрэгшэд, техникэ үгы хэгдээ. Дурсагдагша бригадын сэрэгүүдтэй ушарһан тулалдаанда Арадай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд дайсанай 300 солдат, офицернүүдые алаһан ба шархатуулһан байна.

Февралиин 24-нэй һүни арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгүүд Куангчи провинциин баруун хойто зүгтэ дайсанда шанга сохилто хэжэ үрдеэ. Энэ тулалдаанда американ 150 солдат ба офицернүүд алуулһан, шархатаһан байха юм.

Бүгэдэ зониие эрдэм һургуулитай болгохо

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 27. (ТАСС). ООН-ой социальна хүгжэлтын комисси «Гэгээрэлэй талаар хүгжэлтэ тухай» совет делегациин дурадхаһан резолюцие нэгэн дуугаар батална абаба. Хаа хаанагүй бүгэдэ ниитээрээ уялгата ёһоор, түлөөһэгүйгөөр эхин шатын һургуулитай болохо, бүгэдэндэ дунда ба дээдэ эрдэм олгохо арга боломжо хангахын тула шухала хэмжээнүүдые абахые бүхы оронуудай правительствануудта тус резолюци дурадхана.

США байгаали шэнжэлхэ хэмэл одо табиба

НЬЮ-ЙОРК. Америкын Холбоото Штадууд «Дельта» гэжэ ракетын хүсөөр байгаали шэнжэлхэ «ЭССА-9» гэжэ хэмэл одо замбуулинда ниидхүүлбэ. Тэрэнь Газарай үүлэнэй зураг буулгаха тусхай түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай.

(ТАСС).

БРАЗИЛИИН ПРЕЗИДЕНТЫН ДЕКРЕТ

РИО-де-ЖАНЕЙРО, февралиин 27. (ТАСС). Бразилиин президент Артур Да Коста Э Сильва гэгшэ демонстраци, митинг, забастовкодо хабаадаһанай, тэрэшэлэн хорюултай литература хадагалһанай түлөө хэһээлтын хэмжээ хараалһан декредтэ гар табиба.

Бразилиин хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, шэнэ декрет хадаа һуралсалай гуримые хубилгаһанай түлөө һурагшадай, дунда ба дээдэ һургуулинуудай багшанарай хүсэтэ хүдэлөөе болюулха зорилготой.

Ажалһаань гаргаха, ондоо һургуулида орохо эрхэгүйгөөр университедһээ гаргаха гэхэ мэтын зэмэнүүд хэһээлтын хэмжээн соо хараалагданхай.

Эзэрхэг добтолгоёо үргэлжэлүүлһээр

АММАН. Израилиин сэрэгэйхид хүршэ Араб оронуудтаа эзэрхэг түримхэй хорото аашаяа хэжэ үргэлжэлһөөр.

Иорданиин армиин командованиин түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, февралиин 26-да Израилиин истребительнүүд Иорданиин хилэ дабажа, оронойнь хойто зүгэй Ирбид провинци дээгүүр ниидээ. Израилиин истребительнүүд зенитнэ артиллериин буудалгаһаа тэрьедэн талиигаа.

(ТАСС).

НАТО-гой маневрнууд дахин эхилбэ

БОНН, февралиин 27. (ТАСС). Баруун Германиин Шлезвиг-Гольштейн гэжэ газарта, Даниин Ютланди провинцида НАТО-гой ээлжээтэ маневрнууд эхилбэ. Энэ маневрто Баруун Германиин, Англиин ба Даниин 14 мянган солдат болон офицернүүд хабаадалсахань. Урид соносхогдоһоной ёһоор, сэрэгэй эдэ маневрнууд мартын 10 хүрэтэр үргэлжэлжэ, газар дээрэхи, мүн агаарай тулалдаануудай һургуули шудалагдаха, тэрэшэлэн Балтиин далай шадар НАТО-гой сэрэгэй хүсэ үргэдхэхэ талаар һуралсал хэгдэхэ юм.

ЖАРА НАҺАНАЙ БАЯР

Тэрэ үнинн сагта Хэжэнгын аймагай Хөөрхэ нютагай Бимбын Рабсал гэгшэ түрэһэн хүбүүн Сундубнай ямар мэргэжэлтэй болохоб гэжэ тухайлаагүй байгаа юм. Хүхы шубуун донгодоошье һаа, улаан наран игаагаашье һаа, хүн бүхэнние адляар сэнгүүлдэгтүй шэнгеэр һанагдадаг тиимэ нэгэ хатуу саг байгаа хаям даа.

Он жэлэй үнгэрһөөр байтар ондоо саг ерэжэ, урдань тугалай бэлшээриһээ холо ошоогүй буряад хүбүүд, басагадта үргэн уужам харгы нээгдээ бэлэй. Эгээл энээнэй ашаар Рабсалай Сундуп гэжэ хүбүүн гушан табан жэлэй саана үндэһэн буряад театрайнгаа үүдэ сэлижэ, эсэгынгээ гэртэ ороһон мэтэ ороо бэлэй. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо манай Буряад ороной уран зохёолшод Х. Намсараев, Н. Балдано, Ц. Шагжин, Д. Батожабай, А. Шадаев, Ч. Генинов, Н. Дамдинов гэгшэдэй хэдэн олон зүжэгүүдэй гол рольнуудта яһала эршэтэйгээр наадаа һэмнай.

Гадна совет уран зохёолшодой, ородой болон дэлхэйн классигуудай зүжэгүүдтэ, хамта дээрээ зуугаад роль наадаһыень бүхы харагшад һайшаан баярлаһан байха. Ага, Ярууна, Бэшүүр, Хёлго, Зэдэ, Захаамин, Баргажан болон Усть-Ордын округой буряад нютагуудай үбгэд, хүгшэд, эдир залуушуул Сундуп Рабсаловай онсо өөрын уянга маягтайгаар «Будамшуу» соо ламые, «Үнгэрһэн хэрэгтэ» Номгон Затые, «Шүдхэртэй сундүүг» соо Тартадые, мүн бусадшье рольнуудые наадаһыень мартагдашагүйгөөр хадуугаа байха.

Илангаяа Освальдын (В. Шекспирэй «Лир хаан») рольдо Буряадай АССР-эй габьяата артист С. Б. Рабсалов наадахадаа, бэлиг шадабаряа ехээр харуулаа. Освальд урдань Лир хаандаа үнэн сэхэ алба хэдэг хүн байһан. Тиигээд хаанайнгаа унахада, Гонерильяда алба хэдэг болоходоо, хаанай ордон соо боложо байһан үйлэ хэрэгүүдые айхабтар бэрхээр хэрэглэнэ.

Жэшээнь, шэрээһээ унаһан хаанние харахадаа, өөрөө хаан болоһонһоо өөрэгүй дээрэлхүүгээр тэрээнтэй хөөрэлдэхэ юм. Ехэ билдагууша, олон заштай, мэхэтэй хүнэй образ эндэ элеэр харагдана. Иимэ образ мүнөөшье сагта шог ёгто удхаяа алдаагүй байһаниинь элитэ.

Агууехэ драматургын зохёолнуудай гол удхые үндэһөөрнь ойлгожо, өөрын маяг түхэлдэ тон лэ адлирхуу рольнуудые Сундуп Рабсалов бэлиг шадабаритайгаар гүйсэдхэдэг, онсо өөрын тайлбари оложо шададаг байна.

Сэхыень хэлэхэдэ, Сундуп Рабсалов профессиональна артистын мэргэжэл шудалаагүй, харин хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, бэлиг шадабаряа туршадаг байһан юм. Ёһото драматическа артист болохо бэлиг шадабариинь Буряадай артист Шойжонима Генинов анхаржа, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ театрта хүдэлхыень зууршаһан юм.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Сундуп Бимбаевич тоогүй олон рольнуудта наадажа, олон тоото харагшадые баясуулһан байха. Илангаяа шог ёгто образуудые һайнаар гүйсэдхэдэг, саашадашье наадахань лабтай.

Хүндэтэ Сундуп Бимбаевич Рабсаловые жара наһанайнь баяраар амаршалаад, өөрынгөө бэлиг шадабарие залуу артистнарта дамжуулжа, хэзээдэшье мартагдахагүй образуудые гаргахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Б. АЮШИН,
Буряадай искусствануудай габьяата ажал ябуулагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. РАБСАЛОВ.

„ТЭРШЭЭ" ХАРГЫ, ТЭЛЭРҮҮЛДЭГ ГЭР...

БУДАМШУУ

I

Улаан-Үдэдэ хэды үдэрөөр айлшалһан хүнүүд гомдодоггүй, харин хараһан үзэһэн тухайдаа нютагайхидтаа омог дорюунаар хөөрэдэг гуримтай. Зүб даа. Һайн эрэ хараһан үзэһэнөө хөөрэдэг, муу эрэ эдиһэн ууһанаа хөөрэдэг гэжэ элинсэг хулинсагууднай хэлсэдэг һэмнай.

Тиихэдэ Хэжэнгын аймагай Ородой-Адаг гэжэ нютагта («50 лет Октября» гэжэ совхоз) ажаһуудаг гидромелиоратор Петр Дашинимаевич Дашиев Улаан-Үдэ ерэхээ үни заяанай түхеэрһэн гэхэ. Илангаяа намарай үедэ совхоздоо эршэ зоригтойгоор хүдэлөөд, һара бүриингөө салингые наринаар нөөсэжэ захалһан хэбэртэй. Гэртэхиниишье мүнгөө баһа ехээр гаргашалаагүй, ханза соогоо хадагалжа байһан.

Мүнгөө ехээр бү гаргашалагты. Петимнай һаядаа Улаан-Үдэ ошохо, хэрэгтэй болохо бшуу. Хүдөөдэ олдодоггүй хомор зүйлнүүдые абаха гэжэ һанаамгай заримашуул уридшалан һануулба.

Сагай ошохо тудам мүнгэн бүри хүбхэгэр боложо, Петр Дашинимаевичай досоо нара. һараар туяархадал гэхэ юм. «Улаан-Үдэ мүнгэ багатай ошохо гээшэмнай һанаанда «зоболон» ха юм даа. «Сэлэнгэдэ» гү, али «Байгалда» ороод турьяхатайгаа хамта аяар табин солхообо хинидэшэхэ» гэжэ тэрэ һанаата божо захалба. Тиигэбэ яабашье, хото ошохо болзорынь тулан ерэжэ, хэды һарын туршада наринаар суглуулһан шарбуунсануудаа хармаандаа хүбхытэр хээд, хүхюутэй юумэ гэрһээ гарахаа байтарнь:

— Электролампа абахаа бү мартаарай! — гэжэ хүршэ айлайхинь захиба.

— Үнөөхи талхан сүүшхэ, ногоон сай асарна аабзаш, — гэбэ нэгэ хүгшөө.

— Манда хампеэд асараарай, зай гү! — гэжэ үхибүүд гуйба.

— Тушаалдаһан хүнүүдтэй архидажа бү ябыш даа. Хубсаһа хунар абаха хэрэгтэй, — гэжэ һанаагаа зобогшодшье олдобо.

II

Үни хада Улаан-Үдэ ерэхээ тэгүүлшэн Петр Дашинимаевич автобусһоо буухатайгаа сасуу нютагайхидайнгаа захилые гол таһа мартаад, хотодо ажаһуудаг танил нүхэдтэйгөө «Сэлэнгэ» ресторан хүрэһөөр ороодхибо.

— Юунэйхи шархаасалданаш. Хүдөөгэйхид хүбхэгэрхэн мүнгэтэй ерэдэг шуу. Шимнайшье хооһон ерээгүй ёһотойш. Ха-ха-ха, хи-хихи, — гэжэ нэгэ нүхэрынь шахан байжа дуугарба.

— Тиимэ бэд даа. Зуу-зааяа уугаад гарахадаа хонхойхогүйлши, шүдхэр даһаа, гэжэ нүгөөдэнь дэмжэбэ.

— Яагаа-хээгээбта, хайрлыт. Таанартай архидажа ябаха орой сүлөөгүйб, — гэжэ арсаадшье туршаһаниинь туһа болоогүй.

«Улаан-Үдэ ерэхэтэйм хамта минитээр архидаха дуратайшуул намайе дахадаг болоо. Байза, хайшан гэжэ эдэ хүйхэрнүүдтэ шуулуулхаяа болихоб» гэһэн бүүдэгэрхэн бодолнуудые тархи соогуураа гүйлгөөд үзэбэ. Теэд тэдэнь минитэ архи ууха тумаа урмашажа, улам саашаа нэтэрбэд. Хотынгоо халуу урьяхада бүри нааршаажа, «хахуулида» ороһон нүхэрөө дэмы дэгэд магтаад, хабтагар зузаан сээжэеэ ёборон байжа шашалдабад.

— Байза, хүдөөдэмнай электролампанууд үгы гэнэ гүш даа! Чепуха, һанаагаа бү зобо, телефоноор хонходохотойм хамта элдэб түхэлэй лампочканууд олдохол байха, — гэжэ нэгэниинь долёобор хургаа ёдогошуулан байжа бабанаба.

— Эхэнэрэй сабхи шамда хэрэгтэй гү? Оройдоо хаанаһаашье олохогүйш. Худалдаа наймаанай зурганда хүдэлдэг нүхэртөө хонходохотойм сасуу энэ бэеэрээ харайлгажа ерэхэ, тиигээд магазинуудаар ябахабди, — гэжэ нүгөөдэнь һайрхаба.

Гэртэхинэйнь, мүн нютагайхидайнь захил энэ бэеэрээ хүсэлдэхэ шэнгеэр һогтуу ухаандань һанагдаха юм. Үндэр, набтаршье тахатай, ута, охорхоншье түриитэй сабхинууд түүхэйрһэн нюдэдтэнь торсолдожо угайдхадаа һалабагүй. «Нэрэ солотой» нүхэдтөө магтуулһандаа Петр Дашинимаевич яахын аргагүй уяржа, һара бүриингөө салингые наринаар суглуулжа байһанаа гол таһа мартаад, һөөл баян юумэ улаан шарбуунсануудые хармаанһаа ходолжол мэдэбэ. Хооһорһон шэлнүүдшье олоширжо захалба.

Мухар талаангаар уулзаһан нүхэд хүлгөөтэйхэн хэрэгээ ингээд лэ түгэсхөөгүй. Харин һүүлээрнь хотын № 7 столоводо хүнүүдһээ нюусаар «Московскын» таглаада һа задалжа байһанаа һогтуу Петр бүри һананагүй. Уданшьегүй шэл хооһорбо. Хэжэнгэһээ ерэһэн айлшанайнгаа столово соо уймажа, тушаалдаһан хүнүүдые энгэрдэхээ түхеэрхэдэнь, үнөөхи «нүхэдынь» тэрьелшэбэ.

Үүрэй толоной сайрахын урдахана һэрихэдэнь, гайха тагна ехэ, архиин мангарта ядалдаһан хүнүүдэй ёололдохо, охихо абяан дуулдаба.

— Һэ-э, би ниихэдээ хаана хэбтэнэбиб? — гэжэ Петр Дашинимаевич хашхарһанаа мэдэнгүй хашхаршаба.

— Анираа хата. Дахин хашхараа хадашни, арбан табан сүүдхээр һуулгажархиха. Юушье абажа эди хэгүйш, — гэһэн харюу дуулахадаа, бүри ехээр гайхаба.

— Теэд би хаанабиб?

— Юу хаанабиб гэжэ! Улаан-Үдын тэлэрүүлэлгын гэртэ хэбтэнэ биш-иш, хүбаа! — гэжэ нэгэ хүн бабанаба.

Петр Дашинимаевичай нюдэндэ гал сахилхадал гээд, юу хээ абаха гэжэ асарһан мүнгэнэйнгөө «үгы болошоһыень» ойлгобо. Хэрэгсээхэдэ үсэгэлдэрэйхи һайрхуу «нүхэдыньшье» байбагүй.

III

Теэд нэгэ үдэрэй туршада архидахын тула заримашуул хото ерэнэ гү? Петр Дашиев гэртэхиндээ, нютагайхиндаа юун гэжэ хэлэхэб? Тэлэрүүлгын гэртэ орооб гэжэ хэлэхэ эрхэтэй гү? Энэ үйлэ муутай ушар январиин 18-да тохёолдоо бэлэй. Зүгөөр би, Будамшуу, хүдөөһөө ерэһэн зонине анхаржа, юу хэдэгыень хуу мэдэжэ ябадаг би. Муунь гэхэдэ, Петр Дашиев мэтэ тэлэрүүлэлгын гэртэ ороошод олоор дайралдана.

Нэгэ хэды жэшээ дурдая.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Лубсан-Доржо Галданович Бимбаев январиин 8-да ороһон. Мэдээгүй юумэ драмтеатрай хажууда мухарижа хэбтээ.

Мүн тэрэ үдэр Яруунын аймагай «Дружба» колхозой гэшүүн Виктор Романович Шулунов Свердловой үйлсэдэхи кочегаркын хажууда мэдээгүй унтажа хэбтэһэнээ тэлэрүүлгын гэртэ ороһон намтартай.

Январиин 28-да Түнхэнэй аймагай Таһархай нютагай («Восточные Саяны» колхоз) Бадма Дамбаевич Ханхаев «Гостинные ряды» гэжэ газарта мэдээгүй хэбтэжэ байтараа, баһал тиимэ ушартай тохёолдоһон.

Хориин аймагай «Георгиевский» совхозой зоотехник Эдуард Афанасьевич Асалханов февралиин 9-дэ тэлэрүүлгын гэртэ хоноод гараа.

Жэшээнүүдые дурдаха гээ һаа, үшөө бии. Ухаа мэдээгээ алдатараа архидахын түлөө зарим хүнүүд Улаан-Үдэ ерэдэг юм гү? Оройдоо мэдэхын аргагүй.

Улаан-Үдэ хотодомнай ҳараха үзэхэ, үетэн нүхэдтөө һайрхаха юумэн яһала бии ха юм. Нэгэтэ гэжэ хото ерэһэн ха даа сүлөөтэй сагаа тон зүбөөр үнгэргөөд, шэнэ һонин зүжэгүүдые, концерт наада, дуу хатар хараадхихада, ямар зохид, гоё байдаг бэ.

Дахинаа тэлэрүүлгын гэртэ уулзангүй, хотын уужам салуу театр соо уулзаһайб гэжэ хүсэхэл байнаб.

БУДАМШУУ.

ЗЭЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ.
Артистын алдарта зам.
Будамшуугай рейд.
Залуу поэдэй шүлэгүүд.
Шог ёгто мүрнүүд.

ШЭХЭНЭЙ ШЭМЭГ НЮДЭНЭЙ ХУЖАР

МУУ ХҮН

ШОГ НАЙРУУЛГА

Хонишу үнэрөөр хамар сорьёһон тэрэнгиин ягаахан сэсэрлиг сооһоо нэгэ хүбүүн бодожо, хубсаһандаа аһилдаһан шэлбүүһэ гүбеэд, залхуугаар эбһээлэн һуняаба.

— Ваня, ши хүдэлхэ һаа хүдэлыш, нүхэдэйнгөө ажаллажа байхада юундэ тэрьелшэнэ гээшэш? — гэжэ шэлбүүһэ соможо байһан нүхэдэйнь нэгэн оглоно.

Үбэлдөө норай малай шэмхэлхэ шэлбүүһэ колхозникууд ехээр бэлдэжэ абадаг. Тиимэһээ эдэ һурагшад түрэл колхоздоо туһалжа байнад. Теэд Ваниин залхуурха гээшэ яаха аргагүй, үглэли түүжэ эдеэд лэ хашартараа хэбтэбэ. Ингэжэ байхада хэндэшье аягай юм ааб даа, теэд Ваниһаа бэшэн тиигэнэгүйл.

Уданшьегүй үхибүүдэй абяан дуулдажа, булад һухын суурян соностоод, тогоошон:

— Үхибүүд, эдеэн болоо, ерэгты! — гэжэ оглоно.

Үхибүүдэй горхондо ошожо нюур гараа угаагаад ерэхэдэнь, Ваня тэргын һүүдэртэ һиишанхай, томо гэгшын хэтэбшэтэй шүлэ халбагадажа байгаа һэн.

Үхибүүдээр сугтаа шэлбүүһэндэ гараһан үбгэжөөл өөрынгөө хубита шүлэ хэтэбшэ хоёроо бараад, Ваниин хажууда ерэжэ һууна. Хэтэбшэ сооһоо сухаари гаргажа аяга руугаа хэн, хатааһан мангир тоһонтой холижо худхана. Ваниис хорхойтонол ха гэжэ тухайлхадаа тамшаан тамшаан, нюдэеэ онилгожо:

— Ваня, мүнөөдэр яһалаханиишь ажаллаба алтайш? Ажаллаһан хүн эдихээрээ мэдэгдэдэг, би муушаг хүдэлһэн аад, эеэнээ зориггүй байнаб, — гээд, аягатай шүлөө саашань түлхинэ. Шоглоһыень ойлгоһон Ваня: «Байза даа, энээнэйшни түлөө шамда үзүүлхэ байхаб!» — гэжэ ухаандаа шэбшэбэ.

Малаан зээрдэ моритой колхозой бригадир хүрэжэ ерэбэ.

— Мэндээ, залуушуул! Ажалаа дүүргэхэ болоо ха юмта даа. Бэрхэт, бэрхэт... Найдамтай үхибүүд хадатнай, удэшэ правлениин суглаан дээрэ таанадаа магтаа һэм, түрүүлэгшэ таанадые үбһэлдэ гаргахын урдахана экскурсяар город эльгээхэ гэжэ шиидэбэ, — гэжэ ехэл хүхюугээр дуулгаба.

— Маанадай город ошоходоо, колхоз мүнгэ үгэхэ гү? — гэжэ Ваня тэрэнһээ асууба. Тиихэлээрнь тэрэнэй нүхэд.

— Ваня, тиихэдэ ши одоол бидэнһээ тэрьелхэ зүрхэгүй байхаш! — гэлдэн энеэлдэбэ. Бултанһаа ехээр Жагжа үбгэжөөл хүхибэ. Тиихэдэнь Ваня улам сухалдажа, бухэли һуни унтажа ядаба.

Үглөөгүүрнь Ваня эртэ бодоод, ажалдаа ошожо, нүхэдэйнгөө ерэхэһээ урдуур, ой соогуур энэ тэрэ шулуу онгилон, могой бэдэржэ эхилбэ. Яһала бэдэржэ, нэгэ багахан могой оложо алаад, халааһандаа хэһэн бэеэрээ ажалладаг газартаа ошожо бэшэнээ хүлеэбэ. Жагжа үбгэжөөл олон үхибүүдээрээ хамта ерээд:

— Оо, Ванимнай ямар эртээр хүрэжэ ерээб, — гэжэ хүхин, барбар энеэнэ.

— Мүнөөдэр бараг ажаллахамнай. Ваниин эртэ ерэдэ хада наранишье ярахагүй байха, — гэлдэн, бэшэ үхибүүдынь энеэлдэбэ.

— Заа даа, намайгаа бү гасалыт даа! — гээд Ваня хэзээ хэзээнэйхиһээ бэрхээр хүдэлжэ эхилбэ. Тиигээд Жагжа үбгэжөөлэй үнөөхи хэтэбшэеэ тэргэ дээрээ орхёод, шэлбүүһэ сомохоёо ошохыень харамсаараа үнөөхи могойгоо тэрээн соонь хэжэрхинэ.

Үдэрэй эдеэн болобо. Үхибүүдтэеэ сугтаа Жагжа абгай эдеэлхэ гэжэ тэргын һүүдэртэ һууба. Шүлэн соогоо сухаари хэжэ дэбтээхэ һанаатай үнөөхи хэтэбшэеэ һуулин гэхэдээ, хүйтэн юумэ билсагад гэтэр барижархина.

— Та-та-тай, мо-моо-могой! — гэжэ мүүхайгаар һухирөөд, харайжа бодоходоо: Муу хүн лэ иимэ юумэ хээ! Тулюур лэ хүн! — гэжэ һухирбэ.

Харин Ваня хороо абаха гэһэн аад, бодолгото болошобо.

Вл. ХАЛХУЕВ.

ЗҮЖЭГЭЙ АВТОР—ЗООТЕХНИК

Арбаад жэлэй урда тээ Буряадай драмтеатрай сценэ дээрэ «Хонишод» гэжэ зүжэг табигдаһан юм. Авторынь — БурАССР-эй хүдөө ажахын министерствын ахалагша зоотехник Федор Трофимович Зубенко.

1953 ондо Шэтын драмтеатрай сценэ дээрэ тэрэнэй «Талын сэнгэлиггэ» (ондоогоор «Забайкали, минии Забайкали» гэжэ нэрэтэй һэн) гэһэн зүжэгынь табигдаа юм гэлсэдэг.

Ф. Т. Зубенко зүжэг бэшэхэһээ урда тээ удаан саг соо Шэтын областиин Долгокын гэжэ һууриндa колхозой зоотехнигээр хүдэлһэн намтартай.

Һаяхан Федор Зубенко «Ажабайдалай богоһо дээрэ» гэжэ нэрлэгдэһэн гурбадахи томо зүжэгөө бэшэжэ дүүргээ. Тэрээн соонь гаргагдаһан Иван Николаевичай — колхозой түрүүлэгшын, һаалишан Дарима, залуу басаган Танин образууд һонирхолтой.

И. ТУГУТОВ,
уран зохёолшо.

„ПРАВДА БУРЯТИИ" МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ленинскэ субботник» гэһэн гаршаг доро Улаан-Үдын авиационно заводой залуу хүдэлмэришэдэй үүсхэлэй дэмжэгдэһэн тухай мэдээсэлнүүд. «Табан жэлэй дүрбэдэхи жэл» гэһэн гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Партийна ажабайдал» гэһэн гаршаг доро В. Орловой статья. «Дүрбэн тэгшэ» гэһэн репортаж. «Манай агитпункт» гэһэн гаршаг доро һунгалтада зорюулагдаһан материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Арадай зохёолой хуудаһанууд» гэһэн хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат П. Громовой статья. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Субботний огонек».

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

12 часһаа 15 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 12 часһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 12.35 минутаһаа орон доторхи һонин. 13.20 минутаһаа «Роднин» гэһэн ульгэршэдэй клуб. 14 часһаа «Марксизм-ленинизм шудалагшадта туһаламжа» гэһэн юһэдэхи дамжуулга. 14.35 минутаһаа «Испорченная картина» гэһэн туужын гурбадахи дамжуулга. 18 часһаа 21 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 18 часһаа «Уулзалга» гэһэн олон серитэй ГДР-эй уран һайханай фильм. 19.15 минутаһаа орон доторхи һонин. 19.25 минутаһаа «13 стул» гэһэн телевизионно театр. 20.30 минутаһаа концерт. 21 часһаа «Перстень с Русалкой» гэһэн уран һайханай фильм (нэгэдэхи серинь). 22.30 минутаһаа 00.30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 22.30 минутаһаа спортын һонин.

Владимир НАМСАР...

ҺОЛОНГЫН ДОЛООН ҮН...

Һолонгын долоон
утаһа эльбэжэ,
Һайхан аялга
наададаг һайб.
Һонорхон шинии
сэдьхэл дайража.
Һүгэдэмэ аялга
гаргадаг һайб!

* *

Үгын үндэр үүргэ тушаал
Үртэһэн хэрэгтэ бэлэглээгүйб
Үбдэгсөө гүйхэн шалбааг соо
Үргэн далай хараагүйб.

* *

Үгымни хүлеэжэ тогтоохо,
Удхыень баран багтааха,
Зүрхэ сэдьхэл һайхантай
Залуу нүхэр байнал даа.

* *

Согтой һонорхон хараса
Сэхэ шэртэн эрхэлнэб.
Жаргал... жаргал... жэргыш!
Хүби заяамни энэ гыш!

* *

Һохор, һэжэг,
мухар һүзэг
Шинии сэдьхэл
бү үзэг!

* *

Энеэгээд даруухан
эрьелдээ һэниш.
Эрхэхэн ошон
наадаа һэн нюдэндэш.
Эмнихэдээд теэд
ошоо һэниш.
Эдирхэн зүрхэнш
эреэгүй аал жаргал?

* *

Ирагуу һайхан аялга дуу
Улиһан гэншэһэн гомдол гэбэш.
Инагай нангин гуниг руу
Уйдхар гашуудал энэ гэбэш.

* *

Хобой хооһон сууряанһаа
Хажар болон алдабаш.
Үргэ хэлэн заримадай
Үгын һүүдэртэ төөрибэш.

* *

Мэнэртэрээ ууһан архини
Мангар яагаа гашуун бэ?
Мэлзэжэ таалаһан хүүхэнэй
Мэдэрэл яагаа хүйтэн бэ?

* *

Ниидэгты,
нүхэд, ниидэгты.
Ниидэн дэгдэгты —
бүүл хиидэгты!

* *

Хабарай хэшэг —
хонин тараг.
Шалюунай бэлэг —
«альган тараг».

* *

Зугаалжа сэнгэжэ байхадаа
Зулгы тэрээнтэй золгодог һэм.
Тулижа бүдэржэ ябахадам,
Тэрэ намайе танидаггүй һэн.

* *

...Һургуули дүүргээд байхадаа
Һаалишан болохо уряал хаяа
Һаяхан хараав — гэртээ.

«Һаана» абынгаа ...

* *

Альган дээрээ ...
Абаашапан нэгэнь ...
Ажаһуужа оанхадаа ...
Альганһаа оэшэ бэл...

Хүрэжэ бууһаар хүн...

Хэлэ амаиниинь ходол...
Һүрхэг үдэр буруу ...
Билдагууштан — хүнэй ...

* *

Уран шүлэг
Улаан шуһаараа бэш...
Ажабайдалайнгаа
Алхам бүхэнөөр гар...

* *

Түбһ ногоохон дэлхэ...
Түрэһэн жаргалаа ...
Галта наранай элшэ ...
Гарыеш мээхэй адх...

* *

Энээхэн дэлхэйн эш...
Элдэб заяан шэмэгт...
Эжэл хоёрой эрхээр
Энхэ жаргал шэлэн...

* *

Дабхаряатан ошогшо
он жэлнүүд габ...
Духаряатан байгша
олон шэлнүүд ...

* *

Зүрха сэдьхэлыш
Зулгы дулаахан ...
Зугаа дэлгэжэ
Зондол адляар ...
Зол жаргалай
Зула бадарган түбхи...
Зориг хүсэл
Зүрхэм юундэшьеб ...

* *

Үһа үзөөгүйдөө гутал...

Баяр мэдээгүйдөө ...

Гуниг тухайда гэнэх...

Гайхамшаг тухайда ...

* *

Толи гэрэлэй тунгал...
Түхэл шарайгаал ...
Таажа саагуур бод...
Таамаг хүнгэхэн ...

* *

Үнгэеэ гэнтэ һэльбэ...
Үнэһэн хүхэ тэнгэр...
Үгээ гэнтэ мэлзэһэ...
Үлэмжэ арьюу зан...

* *

Эбхэжэ саарһа нугал...
Элэжэ бэлэхэнээр ...
Энгэжэ нэгэтэ мэ...
Эбсэжэ саашаа бол...

* *

Һургаал эблүүлжэ ...
Һурамхи һайрхуу ...
Сэхыень хэлэһэн үг...
Сэдьхэл соогуурш ...

Гунга ЧИМИТ...

ХАДХУУ ШҮЛЭГҮ...

ТАГАЛСАГ

Нэгэ нимэ нүхэрэй
Нэрэ дурдаад ялалай даа.
Тэрэнние залхуу гээд,
Түбһэн лэ хүн заалай даа.

Үдэр харан гэһээшни —
Үргэн үйлсые хэмжэдэг.
Үүргэ ажал гээ һаашни —
Үбдөөб гэжэ хэбтэдэг.

ХАДЬХА

Үмсын ажал гэхэдэ...
Үүрээр бодоод хар...
Үргэн зоной гэхэдэ...
Үгын муугаар хара...

Харин шамтай ...
Хамтын хэрэг урда...
Хадьха болоод хар...
Хара тархидаш туд...

МАРТАМХ...

Танихa гүт энэ хү...
Танай дунда һууна ...
Хатуу тамхи баа...
Хамсы соогоо нюу...

Юрэдөө хүнэй хэһ...
Юумэн гэжэ һанад...
Харин ахир өөрын...
Хаража одоо хана...

Үбсүү сээжэе тон...
Үлүүсэ бэеэ магтад...
Хамта ажалтай нүх...
Харатайгаар мартад...

Редакторай орлогшо
М. Н. НИ...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—5... приёмная—54-93. зам. редактора—68-08, зам. редак... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6... 63-86, пропаганды и агитации—58-23, промышленн... строительства—61-35, советского строительства и быта—... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-8... формации—34-05, общественная приёмная—58-62, ... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при ... те Министров БурАССР.

Н-03413. Зак. №...